БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 91 (11689)

1968 оной апрелиин 17, среда

сэн 2 мүнгэн

АНАЙ ҮЗЭЛ УРТАЛ АГДАШАГҮЙ

...ын байдалай шухала асуудалнууд, дэлхэйн коммунис ...нягта жагсаалтай болгохын түлөө КПСС-эй тэмсэл ту- ...ЦК-гай апрелиин Пленумай тогтоолые манай парти, ...хэл ханангяар, халуунаар дэмжэн угтаба. Мүнөөнэй ...шухала асуудалнуудта ЦК-гай Пленум гүн гүнзэгы ...лтэнүүдые хэбэ. Эб найрамдалай ба социализмын хэ- ...дорхойлhон зорилгонуудынь партиин, арад зоной нэгэн ...ай hанал бодолые, бүхы түби дэлхэйн олон миллион ...эл эрмэлзэлэлые харуулжа байна.

...XXIII съездын ленинскэ хараа шугам апрелиин Плену- ...нүүд соо улам хүгжөөгдэбэ, коммунистнуудые, бүхы ...үзэл бодолой талаар улам хатуужуулан хүмүүжүүлхэ ...эдэ тогтоолнууд соо элирхэйлэн тодорхойлогдонхой. ...хүдэлмэрине улам шангадхаха тухай Пленумэй зааба- ...ехэ удха шанартай.

...социализм хоёрой хоорондо үзэл бодолой талаар улам ...аа тэмсэл түүхын хүгжэлтын мүнөөнэй үе шатые ...циализмын оронуудай нэгэдэлые, дэлхэйн коммунис ...эдэлые һуларуулха, тингэжэ мүнөө үе сагай түрүү ...гаргаха, социалис общественэ зосооhоонь hандаргааха, ...бодолой нэгэдэлые эбдэхэеэ hэдэхэ зуураа, националис ...нэгэдүүдээр түшэг тулгуури хэхэ гэжэ империализм ...эрхэ байдалда дайсанай үзэл сурталтай эбсэшэгүй ...измын hэдэлгэнүүдые эрид шууд элишэлхэ, КПСС- ...бүхы ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ, ...урталай бүхы хүдэлмэрине шангадхаха гээшэ онсо уд- ...эдэ бүгэдэн хадаа бүхы партийна организацинуудай ...зорилгонуудай нэгэн мүн гэжэ ЦК-гай Пленум ...айна.

...үе сагта боложо байhан үзэл сурталай тэмсэл хадаа ан- ...эгээн хурса фронт болоно,— гэжэ КПСС-эй Московско ...изацинн XIX конференци дээрэ нүхэр Л. И. Брежнев ...элдэ политическэ хамаагүйгөөр хандажа, эдэбхигүй ...урдаа табиhан уг зорилгодо хамаагүйгөөр хандаха, ...ябадал гаргажа болохогүй. Пролетариат ба буржуа- ...ондо ангиин эблэрэлгэ байха ёhогүй, тэрээн шэнги ...талаар амгалан ёhоор зэргэ оршон байха ябадал бай- ...манай парти хододоо hэргылдэг гээшэ».

...ствын морально-политическэ нэгэдэлые hандаажа ша- ...империализмын үзэл сурталшад мэдэдэг юм. Түрэл ...тойрон арад зоной эбдэршэгүй жагсаалые тэдэнэр ...харуулжа шадахагүй. Тингээшье hаа тэдэнэр совет ...нүүдэй үзэл бодолдо ямар нэгэн аргаар нүлөөлхэ, тэ- ...эрэлые мохооруулха гэжэ hэдэнэ. Совет орондо ...империалистнуудай байгуулhан элдэб янзын организа- ...нүүд үзэл бодолойнгоо талаар тогтуурнгүй, поли- ...хатуужалгүй хүнүүдые бэдэрэн олохые hэдэнэ, ...арhан, үзэл бодолоо урбаhан элдэб этэгээдүүдыешье ...туhада хэрэглэхэhээ эдэнэр тунхаридаггүй юм. Бэеэ ...атай, дайсадташье магтуулхаhаа гайхадаггүй хүнүүд ...эдэнэй губшуурта ородог байна. Иимэрхүү ааша хэрэ- ...интэ шоо үзэжэ, шобто харахал мүрөөрөө шоо үзөө.

...үзэл сурталай талаар хатуужуулан хүмүүжүүлхын ...гээшэ партийна организацинуудай, үзэл сурталай эмхи ...бүхы коммунистнуудай нангин уялга мүн. ЦК-гай Пле- ...рнүүдые ойлгуулха хүдэлмэри үргэн делисэтэйгээр ...совет хүн бүхэнине коммунис үзэл бодолтой болго- ...атриотизм, интернационализмын үзэлөөр хүмүүжүүл- ...ржуазин ямаршье номнол нүлөөнүүдтэ хэлбэришэгүй ...ёhото харюу үгэжэ шадахаар хатуужуулхын тулада ...бүхы онол аргануудые шэглүүлхэ шухала. Буржуазин ...шангаар тэмсэхэ, литература, искусство болон бусад ...социалис үзэл бодолдо харша удхатай хараа бодолнуу- ...дэлдэг ябадалтай эрид шууд тэмсэхэ хэрэгтэй.

...жэлтын манай талада, манай аша туhада байhан ушар, ...революционно түүхэ, социалис байгуулалта, комму- ...программа, ленинскэ партиин ударидалга доро со- ...эhэн, мүнөөшье тэмсэжэ байгаа асари ехэ зорилго- ...хадаа үзэл сурталаймнай тэмсэлые улам хүсэтэй ...болгоно. Советскэ Союз дотор, хилын саанахи хэдэн ...нүүдтэ эдэ бүгэдые ойлгуулха, нэбтэрүүлхэ гээшэ тон ...хамта буржуазна пропагандын худал хуурмаг бай- ...е элишэлхэ, империализмын хэзээдэшье hалан hэла- ...ые гүн гүнзэгыгөөр дэлбэлэн харуулха гээшэ мүн ...Соёл сурталай бүхы hалбаринууд энээгээр ехэ юумэ

...политика тухай, орон доторхи хэрэг үйлэ тухай, хи- ...дал тухай ажалшадта саг соонь хододоо дуулгажа ...удха шанартай гэжэ парти тоолодог байна. Манай ...радио энээгээр ехэ юумэ хэхэ үүргэтэй, эдээнэй ...дхан hайжаруулагдаха ёhотой. Партийна эдэбхитэдэй ...үр, предприятинууд болон эмхи зургаануудай кол- ...хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй үгэ хэлэдэг гу- ...харуулаа, энээнине саашадань улам үргэдхэхэ ба ...эй.

...зоной — хүдэлмэришэд, колхознигууд, интелли- ...гаае, эрилтые хараадаа абажа, үзэл сурталай хүдэл- ...гээшэ ехэ удха шанартай. Залуушуулые үзэл сурталай ...үүлхэ гээшэ ниитэ-партийна, гүрэн түрын удха шанар- ...

...XXIII съездhээ хойшонхи үе соо, илангаяа ойн баярай ...үзэл сурталай хүдэлмэри эли бодо hайжарhан бай- ...50 жэлэй ойдо бэлэдхэлэй, алдарта ойе hайндэр- ...шадай революционно эдэбхи үүсхэл шэнээр дэбжэ- ...ртийна организацинуудай политическэ хүдэлмэри, ...измын агууехэ үзэл сурталые дэлгэрүүлхэ хэрэг ...тэй болоhон байна. Мүнөө К. Марксын түрэhөөр ...И. Ленинэй 100 жэлэй ойе угтахаар бэлдэжэ байхэдаа. ...лые хүсэдөөр хэрэглэхэ шухала.

...ажалай ба ниитын эдэбхи үүсхэл саашадань улам ...рэгтэ партийна организацинуудай ниитэ-политическэ ...бүхы хүдэлмэри зорюулагдаха ёhотой. Бүгэдэ арадай ...дэ хабаадагша бүхэн табан жэлэй түсэбые амжал- ...хын түлөө тэмсэлдэ өөрынгөө хубита нэмэрине арь- ...нь туhалха шухала. Ажал хүдэлмэридөө үндэр мэдэ- ...ха, Эхэ оронойнгоо политическэ, экономическа болон ...хүсэ шадалыень саашадань улам бүхэжүүлхын тула- ...оролдохо. Эдэ бүгэдэ хадаа совет хүнүүдэй коммуниз- ...до гүнзэгыгөөр найдажа, бэеэ үгэнги, үзэл бодолой ...нги, патриотизмын үзэлөөр нэбтэрэнги байhанай бодо- ...болоно.

(«ПРАВДЫН» апрелиин 14-нэй түрүү бэшэг).

СОВЕТ ЭРДЭМ НАУКЫН ЕХЭ ИЛАЛТА

ХЭМЭЛ ОДОД ЗАМБУУЛИНДА ХОЁРДОХЁО АВТОМАДАЙ ТУҺАЛАМЖААР ЗАЛГАЛДАБА

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

1962 оной мартын 16-да ТАСС-ай соносхоhон программатай зохилдуулан, замбуулинай шэнэ түхеэрэлгэнүүд ба оньhонуудые замбуулинай хизаар дайда соо шэнжэлжэ, шалгажа үргэлжэлхын тула 1968 оной апрелиин 15-да дэлхэйе тойрон ниидэхэ «Космос-213» гэжэ хэмэл одон Советскэ Союзhаа дэгдээгдээ.

Энэ хэмэл одон замбуулинай замда гараад, түрүүшээр 89,16 минутын туршада дэлхэйе тойрон ниидэhэн байна.

— Газарhаа холодолгын саада захань (апогей) 291 километр;

— Газарhаа холодолгын наада захань (перигей) 205 километр;

— дабшаха замынь 51,4 градус hөөлжүү.

Дэлхэйе тойрон ниидэхэ «Космос-213» гэжэ хэмэл одон замбуулинай замаар ниидэжэ ябахадаа, 1968 оной апрелиин 14-дэ дэгдээгдэhэн «Космос-212» гэжэ хэмэл одонтой Москвагай сагаар 13 час 21 минутада автомадай туhаламжаар залгалдаа.

Ойртолсохо тусхай түхеэрэлгэнүүдтэй, радиотехническэ, тоолон бододог оньhонуудтай дэлхэйе тойрон ниидэхэ «Космос-212», «Космос 213» гэжэ хэмэл одод автомадай туhаламжаар бэе бэеэ бэдэрэлсэн ойртолсоод, мүргэлдэн залгалдаhан байна.

Аппарадуудай залгалдахые телевизорээр харуулhан дүрэ зураг, тэрэшэлэн телеметрическэ мэдээсэл хэмэл одод дээрэхи телевизионно түхеэрэлгэнүүдээр, телеметрическэ оньhонуудаар дэлхэй тээшэ дамжуулагдаа.

Мүргэлдэн залгалдаhан «Космос-212», «Космос-213» гэжэ хэмэл одод замбуулинай замаар хамта ниидэжэ үргэлжэлбэ. Телеметрическэ информациин мэдээнүүдэй ёhоор, хэмэл одод дээрэхи түхеэрэлгэнүүд ба аппаратура hаадгүй hайнаар хүдэлнэ.

Совет аппарадууд замбуулинда хоёрдохёо автомадай туhаламжаар залгалдаба. Энэмнай замбуулинай хизаар дайдые шэнжэлэн ашаглаха хэрэгтэ ехэ удха шанартай.

НИИДЭЛГЫН ПРОГРАММА АМЖАЛТАТАЙГААР ДҮҮРГЭГДЭНЭ

ТАСС-ай мэдээсэл

1968 оной апрелиин 15-да дэлхэйе тойрон ниидэхэ «Космос-212», «Космос-213» гэжэ хэмэл одод залгалдаhан зандаа замбуулинай замаар 3 час 50 минутын турша соо ниидэн дабшажа үргэлжэлөө.

Хамта ниидэхэ программатай зохилдуулан, шэнэ оньhон түхеэрэлгэнүүд шалгагдаhан, научно-техническэ шэнжэлгэ хэгдэhэн байна.

1968 оной апрелиин 15-да, Москвагай сагаар 17 час 11 минутада газарhаа үгтэhэн командын ёhоор, хэмэл одод автомадай туhаламжаар тусгаарлагдан амяарлагдаа.

Хэмэл ододой амяарлагдаха үеын телевизионно дүрэ зураг хэмэл одод дээрэхи телевизионно түхеэрэлгэнүүдэй туhаламжаар дэлхэй худар дамжуулагдаа.

Дэлхэйе тойрон ниидэхэ «Космос-212», «Космос-213» гэжэ хэмэл одод тусгаарлагдан амяарлагдаhанай hүүлээр нэгэ хэды болоод замбуулинай ондо ондоо замуудта оруулагдаба.

Амяарлан тусгаарлалга ба саашанхи дабшалга хангаhан бүхы оньhон түхеэрэлгэнүүд hаадгүй hайнаар хүдэлнэ.

«Космос-212», «Космос-213» гэжэ хэмэл одод ниидэжэ, замбуулинай хизаар дайдые шэнжэлжэ үргэлжэлhөөр.

ХОНИШОДОЙ МҮРЫСӨӨН

БАЙГАЛ · ПРАВДА БУРЯТИИ · БУРЯАД ҮНЭН

704 ХУРЬГА АБАБА

Эрхирэгэй совхозой Арьбажал тосхондо хонинной отара бии юм. Энэ отарада ахалагша хонишоноор Цырен-Дулма Дармаева хүдэлдэг. Отарын 813 эхэ хонидые оройлоол 4 хүн адуулна.

Цырен-Дулма олон жэлдэ хонишоноор ажаллажа, дүршэл шадабаритай болонхой. Тэрэ жэл бүри ажалдаа амжалта туйлажа, нютагайнгаа хүн зоной магтаалда хүртэнэ.

Мүнөө жэлдэ отарынхид 813 эхэ хониhоо 704 хурьга абаад, гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байна. Эндэ түрэхэ хонид үшөө олон. Абтаhан хурьгадынь томонууд, өөдэргэн дорюунууд.

Цырен-Дулма Дармаевамнай Загарайн аймагай Соведэй депутат юм. Тэрэ депутат хадаа баhал ехэ ажал Арьбажал тосхон соогоо ябуулдаг.

Түрүү хонишон республикын газетэнүүдэй, «Байгал» журналай дурасхаалта шангуудта хүртэхын түлөө оролдосотойгоор хүдэлнэ.

Г. БАЗАРЖАПОВ.

Бабасан Цыбикдоржиев, тэрэнэй нүхэр Бнмба Будаева хоёрые Гильбэрэй «Коммунизм» колхоздо (Улаан-Үдын аймаг) ажалша бэрхэ хонишод гэжэ булта мэдэхэ. Энэ жэл тэдэнэр отарынгаа 446 эхэ хониhоо 449 хурьга абаад, нэгэшье гарзагүйгөөр түлжүүлнэ. Зураг дээрэ: хонишон Бнмба Дашиевна Будаева хурьгадаа газаа гаргаад байна. М. НАМЖИЛОВАЙ фото.

ХАМ ОРОЛСОХОДО ХАБАТАЙ

...республикын газетэ..., хонишодой анха...тамаар хоорэлдөөн ...лон түрүү хонишод ...жэлэй гурбадахи жэл...лын түлөө яажа хү...лго бэелүүлхэ бай...дорхойлон хөөрэнэ,

...гэжэ бэе бэедээ ха...цан, hанал бодолоо ...байhамнай hайн лэ ...ю, ондо ондоо нютаг ...ха, ажаллажашье ...нишон нүхэдэйнгөө ...ю hанажа хүсэжэ ...мэдэжэ, дуулажа ...рхолтой, туhатай...айна ха юм. Юрэдөө ...инин hүрэгые олошо...ла ашаг олзо ехээр ...үргэн ехэ тэмсэлэй ...мэдэжэ, дуулажа бай...тэрээндэ хамсыгаа ...дуран хүрэнэ. Ямар ...юумэнэй хажуу тээ

...алгын туршалга-үй... түрүү хонишон ...шиндармаевай уряа ...Буряад үнэн», «Прав...тэнүүдэй, «Байгал» журналай хандалтые манай отарын хонишод булта hайшаан дэмжэжэ, өөhэдынгөө арга боломжые хаража үзөөд, республикын хонишодой социалис мүрысөөндэ оролсохо гэжэ шиидэбэ.

Хони үсхэбэрилхэ шэглэлтэй манай совхозой хонишод хадаа ажахынгаа гол баялигай ёhотойл ээд гээшэ. Тиимэhээ шармайн ажаллаагүйдэмнай яашье аргагүй. Ажалша, малша хүнүүдэй хүлhээ гаргажа хүдэлөөгүй hаа, хаанаhаа hайн үрэ дүн туйлагдахаб.

Түл абалгын халуун үе дүүрээшье hаань, hанаагаа амаршаха аргагүй байна. Хони, хурьгадаа турааажа муудуулхагүйн тула эгээн мүнөө малшан хүнэй хурса нюдэн, оролдосо хэрэгтэй. Манай отарынхид энээнине hайн hанажа, мэдэржэл, хамаг анхаралаа хандуулна.

Бүхы 650-яад эхэ хониhоо 575 хурьган абтаад, бүрин бүтэн харууhалагдажа байна. Ямар нэгэн аза талаангаар иигэжэ малнай гарзагайгүй түлжэнэ бэшэ, харин энэмнай хонишод болон хурьгашадай унтаха нойргүй ажаллажа байhанай, бүхы үбhэ тэжээлээ гамтай зүбөөр хэрэглэhэнэй аша үрэ бшуу даа. Хурьгашад Цырен-Ханда Бадмаева, Дулма-Сурун Бадмаева, пенсионер хүгшэн Цырен-Дарма Дашипилова, хонишон Бальжан Токтохоева гэгшэд эбтэй шангаар шармайн хүдэлжэ байнад. Саашадаа энэл янзаараа оролдожо, хонин hүрэгөө нэгэшье хоролтогүйгөөр хүхэ ногоон дээрэ гаргабал, хонишодой мүрысөөндэ эгээшье гээгдэхээр бэшэбди.

Манай совхозой хонишод өөhэд хоорондоо мүрысэдэг юм. Яргайтын-Үбэртэ байрладаг манай отарынхид Үлгы гэжэ газарта үбэлжэдэг Жаргал Лыкшитовэй отарын хонишодтой мүрысэжэ эхилhээр үнинэйбди. Үнгэрhэн жэлдэ бидэ түрүүшынхеэ түрэhэн түлгэ хонидой зуун толгой бүриhөө 87 хурьга абажа түлжүүлээд, хонин бүриhөө 3 килограмм 370 грамм ноохо хайшалбашье, Лыкшитовтэнhээ гээгдэhэн байгаабди. Тиимэhээ энэ жэлдэ улам hайнаар ажаллажа, зуун эхэ хонин бүриhөө 95 хурьга заабол түлжүүлхэ, хониhоо 3 килограмм ноохо хайшалха уялга абанхайбди. Мүнөө дээрээ хэнэймнай түрүүлхэнь мэдэгдээтүй байна. Лыкшитовэй отарынхид хабарай hарануудта түл абаха юм.

Мүрысэгшэд ходо уулзадаг, үбэлжэлгые ямараар үнгэргэжэ байhан, түл абалгын ябаса тухай мэдэлсэжэ байдагбди. Яагаад бэ гэбэл, хони үсхэбэрилхэ мэргэжэлтэй манай хоёрдохи отделениин 14 отарануудай ахалагша хонишод hара бүри нэгэ удаа тоосоогоо тушаахаяа, салингаа абахала Субагтынгаа контородо суглардаг. hарын гү, али кварталай дүнгүүд тухай зүбшэн хэлсэжэ, хэнэй отарада хони, хурьган гарзалаагүйб, хэнэй харууhалдаг мал тобир тарганаар ондо орожо байнаб гэхэ мэтэшэлэн хөөрэлдөөн болодог. Энэмнай мүрысөө эмхидхэхэдэ, дүнгүүдээ согголходомнай аргагүй таарамжатай, аша туhатай байна. Иимэ уулзалгын hүүлээр хонишон бүхэн удаадахи hарада мүрысэгшэ нүхэрhөө гээгдэхэгүй, шадаал hаа hайн үрэ дүн туйлаха гэhэн зоригжолтой боложо отарадаа бусана бшуу. Бишье сугтаа хүдэлдэг хонишодтоо мүрысөөнэй дүнгүүд тухай хөөрэжэ үгэдэгби. Мүрысөөнэй гуримаар тогтоогдоhон нэмэлтэ түлбэрилэ хүртэхын тула саашадаа ажал хүдэлмэрэе hайжаруулха тухай хамтааран зүбшэн хэлсэдэгби.

Эдэ бүгэдэ тухай юундэ хэлэнэбиб гэхэдэ, Цыден-Доржо Гимниндармаевай бэшэгые, республикын хэблэлэй хандалтые дэмжэhэн олонхи хонишод түхэреэн жэлдэ мүрысэдэг болохо тухай аргагүй зүбтэй зүйтэй юумэ хэлэнэ. Энэ дурадхалые бидэнэршье дэмжэнэбди. Социалис мүрысөөнэй хүсэн ехэ, энэ hайн hайхан хэрэгтэ бүгэдөөрэн хам оролсобол, табан жэлэй гурбадахи жэлдэ амжалта туйлахамнай лабтай.

Н. ТОКТОХОЕВ,
Хяагтын аймагай Погранична совхозой ахалагша хонишон.

АРМИИН ГЕНЕРАЛ П. Ф. БАТИЦКИДА, АРМИИН ГЕНЕРАЛ П. К. КОШЕВОЙДО СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ МАРШАЛАЙ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОГДОО

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум иимэ хүнүүдтэ Советскэ Союзай маршал гэhэн сэрэгэй нэрэ зэргэ олгобо:

1. Армиин генерал **Батицкий** Павел Федоровичто.
2. Армиин генерал **Кошевой** Петр Кирилловичтэ.

(ТАСС).

Ленинскэ, гүрэнэй шангуудые олгохо комитедтэ

Литературын, искусствын ба архитектурын талаар Ленинскэ, СССР-эй Гүрэнэй шангуудые олгохо СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи комитедэй сесси апрелиин 15-да Н. С. Тихоновэй хүтэлбэри доро нээгдээ.

Тус сесси 1968 оной СССР-эй Гүрэнэй шангуудта зууршалагдаhан зохёол бүтээлнүүдые хаража үзэхэнь. Эдээнтэй танилсаhан, зүбшэн хэлсэhэнэй hүүлээр саашадаа конкурсдо хабаадахаар үлөөгдэhэн кандидатурануудай список тунхаглагдаха юм. (ТАСС).

„hАНАЛАА НЭГЭДЭН ТАЛАРХАЛГЫН КОРАБЛЬ" РЕЙСТЭ ГАРАБА

ВЛАДИВОСТОК, апрелиин 15. (ТАСС). «Раздольное» гэжэ совет теплоход Хайфон ошохо шэглэл барижа мүнөөдэр гараа. Вьетнам ханинартаа совет арадай эльгээhэн бэлэгүүд: эдеэ хоолой зүйлнүүд ба эд бараан, тэрэшэлэн Майн 1-нэй бэлэг болгон хүнүүдтэ барюулагдаха 10 мянган посылка теплоход дээрэ тээгдэнхэй. «hаналаа нэгэдэн талархалгын корабль» гэжэ хоёрдохи совет теплоходой тамаран гаралгатай дашарамдуулан, Владивостогтохи худалдаа наймаанай далайн портдо ехэ митинг болоо.

ГРЕЦИДЭХИ ФАШИЗМ ДАРАГДАХА!

МОСКВА, апрелиин 15. ТАСС). Грецидэхи фашис засагаархидай хорото муухай аашануудые совет хүнүүд ехээр зэбүүрхэн буруушаана. Манолис Глезос, Яннис Рицос, Илиас Илиу, Элли Иоаниду, Леонидас Киркос болон бусад демократуудые—олониитын ба соёлой эдэ элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшадые сүлөөлхэ эрилтэ совет хүнүүд табина.

Сэрэгэй-фашис диктатурын ёhо гуримые буруушаагша грек арадай тэмсэлтэйнь hаналаа нэгэдэн талархалгын үдэрнүүдэй эхилhэнтэй дашарамдуулан, Москвагай мүлилгын станогой заводто митинг болобо.

Митингдэ хабаадагшад Грецидэхи засагые хуули бусаар булян эзэмдэhэн сэрэгэй хунтые буруушааhан резолюци баталан абаа.

Хореографиин мэргэжэлтэд дүй дүршэлөө халан абалсана

АШХАБАД, апрелиин 15. (ТАСС). Баледэй мастернууд— хореографическа коллективүүдэй, арадай хатарай ансабльнуудай хүтэлбэрилэгшэд Туркмениин ниислэл хотодо Москваhаа, Прибалтикын, Дунда Азиин, Закавказиин республикануудhаа, Минскhээ, Улаан-Үдэhөө, Сыктывкарhаа, мүн ороной бусад городуудhаа ерэнхэй. Эдэнэр hүүлэй жэлнүүдтэ хэгдэhэн хүдэлмэриин дүн гаргаха, совет баледэй саашанхи хүгжэлтын арга замуудые зүбшэлхэ, дүй дүршэлөө халан абалсахын тула суглараба.

Махтумпулиин нэрэмжэтэ Туркмениин гүрэнэй оперо, баледэй театр соо мүнөөдэр бүхэсоюзна семинар баярай оршон байдалда нээгдээ. Энээндэ хабаадагшадые Туркмениин ССР-эй культурын министр К. Сейтлиев амаршалба.

Семинарта хабаадагшад Туркмениин балетмейстернүүдтэй хамтараад, Алма-Ата ошохоёо Ашхабадhаа мордоо. hүүлээрнь Фрунзе ошожо, семинараа үргэлжэлүүлхэ юм.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РЕСПУБЛИКЫН ТҮЙМЭРhӨӨ ХАМГААЛДАГ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Арадай ажахые гал аюулhаа хамгаалха албанайнгаа уялгые жэшээтэ hайнаар дүүргэдэг байhанайнь түлөө, гал түймэр сараха совет эмхинүүдэй тогтоhоор 50 жэлэй гүйсэhэнтэй дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:

1. Павел Петрович **Белобородовые** — Кабанскын аймагай Бабушкин городой түймэрhөө хамгаалгын начальник.
2. Ефим Михайлович **Колесниковые** — Улаан-Үдын локомотивовагон заhабарилгын заводой түймэрhөө хамгаалгын начальник.
3. Николай Пантелеймонович **Москалевые** — Улаан-Үдэ городой Октябрьска районой түймэрhөө хамгаалдаг частиин орлогшо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1968 оной апрелиин 16.

ТҮРҮҮШЫН АЛХАМ

ХАМТЫН МҮНГЭ, ЗӨӨРИИЕ нарин нягтаар тооложо, экономическа хүдэлмэриие бодомжотой зүбөөр табижа шадаал haa, ажахые ашаг үрэтэйгөөр эрхилхэ аргатай гэжэ КПСС-эй ЦК-гай мартын (1965 он) Пленум тэмдэглэһэн байна.

Тиимэһээ манай совхозойхид нёдондо жэлэй эхинһээ хойшо фермэ, бригада, отделенинүүдтэ экономическа хүдэлмэриие зүбөөр табижа, ажахын тоосоо нэбтэрүүлээд, ажалай дүн сагсоонь согсоложо, тэрэниие бүхы талаһаань шэнжэлжэ, зохихо тобшолол хэдэг, хэмжээ абадаг болоо. Энээнэймнай ашаүрэ мүнөө эли бодо харагдажа эхилбэ.

Хэрбээ энээнһээ урагша совхоз жэл бүри хэдэн зуу мянган түхэригөөр гарзатажа гарадаг байгаа haa, нёдондо Агуу Октябриин ойн баярай жэлдэ түрүүшынхеэ 122,1 мянган түхэригэй сэбэр ашаг олзо оруулаа!

Илангаяа механизаторнууд, тарияашаднай жэшээтэ һайнаар ажаллан, ороохо тариянай элбэг баян ургаса абажа, совхоздоо ашаг олзо ехээр оруулһан байна. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ жэлдэ тарияалангай га бүриһөө 11,3 центнер ургаса хуряаха түсэбтэй байбал, гектарай дунда зэргээр 15 центнер ороохо абаад, бүхыдөө 107,5 мянган центнер тарияа тоог дээрээ оруулаабди. Тэрэнэйнгээ 53 мянган центнерынь гүрэндэ худалдажа, түсэбөө хоёр дахин үлүүлэн дүүргээбди. Түсэбһөө гадуур ороохо гүрэндэ элбэгээр худалдаһанаа ашаар тарияан ажалhaa 290 түхэригэй сэбэр ашаг олзо абтаа. Совхозой Ново-Сретенскын хоёрдохи отделенинхид (эрхилэгшэнь Н. Афанасьев, тракторна бригадые даагша П. Слепнев) бүришье ехэ, гектарай 16,5 центнер ургаса хуряагаа юм.

Гэхэтэй хамта зарим һалбаринуудайнгаа гарза гайда ехээр ороогүй haaнь, бүхы сэбэр ашаг олзомнай бүришье дээшээ байха һэн. Гансахан саахарай свёкло ургуулгаһаа 28,6 мянган түхэригэй гарза хэглээ. Гахайн, үхэрэй, хониной мяха худалдалгаһаа душэ шахуу мянган түхэригэй гарзала орообди.

Эдэ һалбаринууд юундэ гарзада ороо гээшэб? Шалтагааниинь олон. Жэшээлхэдэ, саахарай свёклын ахир бага ургаса абажа, бүхыдөө гүрэндэ 21 мянган центнер свёкло худалдаха түсэбтэй аад, хахадыньшье оруулжа шадаагүй, тэрэниие ургуулгада машина техникын хүсэ бииратай хэрэглээгүй дээрэһээмнай гарзань ехэ болошоо бшуу. Харин мүнөө Бэшүүрэй саахарай заводой хаагдаад байхада, свёклын орондо малай тэжээлэй ургамалнуудые гү, али ороохо тарияа ехээр таряжа ургуулхадамнай ашагтай байха аабза гээд һананабди.

Үхэрэй, хонинoй, гахайн мяха гүрэндэ худалдаха түсэб дүүргэһэн аад, юундэ иимэ ехэ гарзада орооб гэһэн асуудал гарана. Нэн түрүүн адууһа малаа бардам хүрэхэ үбһэ тэжээлээр хангажа, һайнаар шахан таргалуулжа шадаагүй, зун, намарай бэлшээриие зүбөөр эмхидхэжэ бииргүй дээрэһээ боложо, шэгнүүрээр бага, туранхай үхэр, хонид гүрэндэ худалдагдаад, тэдэмнай шэгнүүр мүртэй дараагүй, үнэ сэн багатайгаар абтаа ха юм. Тусхайлбал, үнгэрэгшэ жэлдэ гүрэндэ тушаагдаһан эбэртэ бодо малай олонхинь дунда зэргээр 260 килограмм шэгнүүртэй, зариманиинь бүришье жэжэ байгаа. Хэрбээ тэдэниие тус бүридэнь гурбан центнерһээ доошо бэшэ шэгнүүртэйгээр тарган болгожо худалдаа haaмнай, хэды ехэ мяхан, мүнгэн ашаг олзо нэмэжэ абтаха һэм. Хонидшье баһал ехэнхидээ жэжэ, толгой бүхэнэй 30—32 килограмм шэгнүүртэйгээр тушаагдаа.

Тэрэшэлэн үхэр мал, илангаяа хурьга, тугал, поршоонхо олон гарзалжа, энээнһээ уламжалан совхоздо бүхыдөө абтаһан мяханай өөрын үнэ сэн ехэ болоһон байха юм. Жэшээлхэдэ, хонинoй мяханай центнерэй өөрын үнэ сэн түсэбэй ёһоор 68 түхэригтэ байха аад, аяар 73 түхэригтэ хүрөө. Гахайн мяханай өөрын үнэ сэн баһал нилээд ехэ болоһон.

Жэлһээ жэлдэ хэдол гарзатажа байдаг совхоз гэнтэ хайшан гээд иимэ ашаг олзотой гарааб, ямар аргаар зарим продуктнуудайнгаа өөрын үнэ сэнгые хямдаруулжа шадааб гэһэн асуудал гарана.

Түбхын түрүүн бүхы отделени, бригада, фермэнүүдтэ ажахын тоосооной гурим нэбтэрүүлжэ, тэдэнэй тус бүридэ hapa, квартал, хахад жэл, мүн бүхэли жэл соо хэды шэнээн продукци үйлэдбэрилхэб, тэрээндэ ямар гаргаша хэгдэхэб гэжэ тодорхой даабари, лимит табижа үгэдэг болообди. Жэшээлхэдэ, һаалиин фермэнүүдтэ hарадаа, квартал, жэл соо ямар хэмжээнэй һү haaxaб, гүрэндэ худалдахаб, хэды тугал абахаб, шэгнүүрынь ямараар нэмээхэб гэжэ түсэб, даабари үгэнэбди. Тэрээнтэеэ хамта ажалай түлөөһэнэй фонд, үбһэ тэжээл гаргашалха, зөөхэ хүдэлмэриин лимит (мүнгөөрнь), мүн элдэб жэжэ хэрэгсэлэй гаргаша хүү уридшалан тоологдожо табигдана. Энээнгүйгөөр ажахын ямар тоосоон байхаб даа. Теэд үнэндөө хэдышье һайн түсэб, даабари, лимит табяад, харин отделени, фермэ, бригадада тоо бүридхэл һайнаар хэдэг болоогүй, нарин хиналта тогтоожо шадаагүй haa, ажахын тоосооһоо ямаршье үрэ гарахагүй.

Ондоогоор хэлэбэл, тоо бүридхэл, хиналта һайнаар хээд, ажалай дүн хаһа соонь гаргажа, тэрэниие экономическа талаһаань нариинаар шэнжэлхэ гээшэ тон ехэ удха шанартай.

Тэрэниие хайшан гэжэ эмхидхэнэбибди?

Манай совхозой отделени бүхэндэ бухгалтернууд, тоо бүридхэлшэд бригада, фермэ, гүүртэ, отарануудта хэгдэһэн хүдэлмэриин дүн hapa бүри гаргана. Тэрэниинь совхозой экономист гү, али ондоошье мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар тэндэхи малшад, тарияашадай зүблөөн дээрэ хэлсэжэ, бүхы талаһаань шэнжэлдэг байна. Эгээл эндэ элдэб дутуу дунда юумэн, түсэб даабариин дүүргэгдээгүй ушар, мүн үбһэ тэжээл, мүнгэ зөөриин үлүүсэ гаргагдаһанай шалтагаан тодоруулагдана. Тиигээд булта хөөрэлдэжэ, саашадаа дутагдалаа усадхаха хэмжээ, арга замуудые хараална.

Жэшээ болгон, һаалиин фермэнүүдэй ажалые хаража үзэе. 1963 ондо совхоздо центнер һүнэй өөрын үнэ сэн 22 түхэригтэ байһан. 1966 ондо тэрэнь баһал ехэ, аяар 19 түхэригтэ хүрөө һэн. Харин нёдондо бүхыдөө абтаһан һүнэй центнерэй өөрын үнэ сэн түсэбэй ёһоор 18 түхэригтэ байха аад, 15 түхэриг үлүүтэй болоо. Үнеэн бүриһөө һүншье урдынхиһаа ехэ һаатдаа. Мухар-Шэбэрэй (мүнөө Шэбэртын) фермэдэ (даагшань Ж. Цыбикова, тоо бүридхэлшэ Н. Базарова) һүнэйнь центнерэй өөрын үнэ сэн тон хямда, оройдоол 11 түхэригтэ хүрэбэ. Нэн түрүүн эдэнэр үбһэ тэжээлээ малдаа бодомжотой зүбөөр, нарин нягтаар шэнжэжэ, хэмжээ үгэдэг болоо. Энээнэй ашаар жэл соо 20 мянган түхэригэй үбһэ тэжээл гаргашалаад аад, 17 мянган түхэриг гаргаһан байна. Фермэнүүд бултадаа бага, ехэшье юумые алмаха, арьбалха, гарнаһаан али болохоор хорохойхые оролдоно. Тусхайлбал, нёдондо эндэхи электрын элшэ хүсэ, түлеэ залһа, хүнэг амһарта гэхэ мэтын гаргашадаа 1100 түхэриг зөөри алмаа.

Нарин-Заганай фермэдэшье центнер һүнэй өөрын үнэ сэн 12 түхэригһөө дээшэ гараагүй.

Эдеэ хоолой зүйл элбэгээр үйлэдбэрилһэн, мүнгэ зөөри алмаһанай түлөө хүнүүдые зүбөөр урмашуулха гээшэ баһал ехэ удха шанартай. Гансахан нёдондо жэлдэ хурьга олоор тулжуулһэн хонишодто 170 хонин нэмэлтэ түлөөһэндэ үгөөбди. Жэшээлхэдэ, түрүү хонишод Д.-Ж. Сандаков, Н. Цырендоржиев, Ж. Цыбиктаров, С. Нараева гэгшэд зуун эхэ хониин бүриһөө 100 гаран хурьга тулжуулжэ, тус тустаа 9—13 хүрэтэр хурьга нэмэлтэ түлөөһэндэ абаһан. Тиихэдэ 11 һаалишаднай үнеэн бүриһөө 2000 килограммһаа дээшэ һү haaжa, нилээд ехэ мүнгэнэй нэмэлтэ түлөөһэ абанхай. Тэдэнэй дунда Д. Дармаева, Д. Гармаева, Д. Будаева, Д. Базарсадуева гэгшэд бии.

Саашадаа ажалай эмхидхэлые һайжаруулжа, үйлэдбэриингөө һалбаринуудые тусхай мэргэжэлтэй болгожо, томодхожо, экономическа хүдэлмэриие зүбөөр, улам һайнаар табиха зорилготойбди.

П. АЛДАЕВ,
Бэшүүрэй совхозой главна зоотехник;
П. БОЛОНЕВА,
совхозой главна экономист.

ХҮРШЭНЭРЭЙ ДҮН САСУУЛХАДА

Ойн баярай жэлдэ аймагай совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд урагшатайгаар ажаллажа гараа. Аймагай бүхы 4 совхоз хүдөө ажахын продуктнуудые худалдаха түсэбөө бэелүүлжэ, даабариһаа гадуур 714 мянган түхэригэй продукци тушаагдаһан байна. Тиигэжэ совхозууднай жэлээ 528, 1 мянган түхэриг олзотойгоор дүүргэв.

Хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, гүрэндэ тушааха түсэбөө Октябрьска совхозой коллектив (совхозой директор нүхэр Н. Тарабукин) эрхимээр дүүргэжэ, сэбэр олзо ехэтэй гараа. Энэ совхозой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, бүхы ажалшад үнгэрэгшэ жэлэйнгээ хараалагдаһан үйлэдбэриин финансова түсэб бүхы талаарнь хүсэлдүүлжэ, аймаг соогоо түрүүлээ.

Тус ажахы түсэбһөө гадуур 11600 центнер тарияа ургуулһан. Малаа тулжуулхэ, таргалуулха түсэбөө, үнеэн бүриһөө һү haaxa, хониһоо ноohо абаха даабаряа бэелүүлһэн. Тиигэжэ 2571,2 мянган түхэригтэ бүхы зүйлэй продукци абаха байгаад, тэрэнээ 2698,1 мянган түхэригтэ болгоо гэхэ гү, али түсэбөө 104,5 процентдэ хүргэһэн. Энээниинь 1966 ондо абтаһан продукциин сэнтэй сасуулхада, 8,7 процент дээгүүр болоно.

Үйлэдбэриин фондын ашаг үгэлгэшье муу бэшэ. Хэрбээ аймагай совхозуудта үйлэдбэриин фондын 1000 түхэригтэ 670 түхэригэй продукци абтаһан байбал, Октябрьска совхоздо энэнь 845 түхэригтэ хүрэһэн байха юм. Нэгэ жэлэй туршада фондынь ашаг үгэлгэ 9 процент дээшэлээ. Эндэ үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүд, эрьесын фонднууд, капитальна барилгын мүнгэ зөөри шухала хэрэгтэй, ашаг үрээ түргөөр харуулха һалбарида хэрэглэгдэнэ. Эдэ бүгэдын ашаар тус совхоз түсэбһөө гадуур 232 мянган түхэригэй олзо доход оруулһан байна.

Совхозой үйлэдбэри ямар аргаар иимэ ашаг үрэ ехэтэй болоо гээшэб? Нэн түрүүн хоёр шухала хэмжээн тушаа тогтоё.

Нэгэдэхеэр, совхозой тоо бүридхэл һайнаар табигдажа, үйлэдбэриин бүхы һалбаринууд ажахын тоосоондо оруулагданхай. Хэдэн жэлэй туршада совхозой тоо бүридхэлынь журнально-ордерно аргаар ябуулагдана. Отделенинүүдые ударидагшад, һаалиин гүүртэ, отара, автопарк болон МТМ-е даагшад саг соогоо тоосодог байха юм. Тэдэнэрэй тоосоон шэнжэлэгдэжэ, энэ тэрэ продукци абахада хэды шэнээн гаргаша хэгдээб гэжэ гаргагдана, лимидэй ёһоор хэды мүнгэ зөөриин гаргашалагдаха байһаниинь сасуулагдана. Хэрбээ лимидһээ гадуур гаргаша хэгдэһэн байбалнь, тэрэниие хорооха хэмжээнүүд абтадаг. Тиигэжэ гансахан 1967 ондо совхозой үйлэдбэрилдэг гол продуктнуудай өөрын үнэ сэн урда жэлэйхиһээ нилээд хямдараа.

Хүршэ Борьёогой совхоз тад ондоо байдалтай. Эндэ совхозой дирекциин, илангаяа главна бухгалтер болон экономистын хиналта нариинаар табяагүй дээрэһээ элдэб накладной гаргашада аяар 65 мянган түхэриг үлүү ошоо. Зүгөөр Октябрьска совхозой энэ гаргашань түсэбөөр хараалагдаһанһаа 12 мянган түхэриг доогуур байха юм.

Дэрэстэйн, Борьёогой үргэн талаар байһан отарануудта автомашинаар уһанай зөөгдэдэг мэдээжэ. Энэнь айхабтар ехэ сэнтэй болошодог. Хэрбээ жолоошодой хойноһоо нарин хиналта табижа шадаагүй haa, хэдэн мянган тоннокилометр ехэ ашаан үлүү зөөгдэһэн байха. Тэрэнэй түлөө ехэ мүнгэ түлэхэ хэрэгтэй.

Борьёогой совхозой уһа зөөдэг автомашинанууд километрээр тооложо гаргаһан тусхай маршрутгүйгөөр ябадаг. Тиимэһээ үнэнтэ дээрээ хэды шэнээн уһанай зөөгдэһэниие тодорхойлхонь бэрхэтэй. Энэнь жолоошоной үнэн сэхэһээ болохо. Харин Октябрьска совхоздо тиимэ бэшэ. Уһа абадаг газарһаа бүхы отаранууд хүрэтэр хэды километр бэ гэжэ нариинаар тодорхойлогдонхой. Ямар отарада хэды шэнээн уһан зөөгдөөб гэжэ мэдээтэй. Гадна хонишон уһа абаһанайнгаа түлөө жолоошондо талон үгэдэг гуримтай. Тэрээгээрээ жолоошон совхозой контородо тоосодог байха юм.

Юумэндэ гансал гамтайгаар хандажа, мүнгэ зөөри үлүүсэ гаргашалаагүй дээрэһээ хүдөө ажахын үйлэдбэри түргэнөөр хүгжөөжэ, продукциин өөрын үнэ сэн хямдаржа болохо гэжэ хэлэхэнь бэрхэтэй. Зүгөөр энэмнай нилээд нүлөөтэй гээшэ.

Хоёрдохёор, совхозой үйлэдбэриие ашаг үрэ ехэтэй болгохо хэрэгтэ ажал зүбөөр эмхидхэхэ, ажалай түлөөһэ гуримшуулха, үнэн сэдьхэлһээ ажал хэжэ ябаһан хүнүүдые материальна талаар урмашуулха гээшэ угаа ехэ туһатай. Октябрьска совхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ асуудалда горитой анхарал табидаг. Продукци абаһанайнь зэргээр хүдэлмэришэдтэ салин хүлһыень саг соонь үгэдэг. Хэрбээ түсэбһөө гадуур продукци тушаагаа haaнь, нэмэлтэ түлбэри барюулдаг. Мүн зарим тарияашадай хүдэлмэреэ һайн шанартайгаар хээ haaнь, шан барюулдаг гуримтай. Ажалай гаргаша хороожо, мүнгэ зөөри алмаһан хүдэлмэришэд баһал урмашуулагдана. Эдэ бүгэдэ ажалшадай урма зориг бадаруулна, хүнүүдтэ бүри һайнаар хүдэлхэ, бүри ехэ продукци абахын түлөө һайнаар хүдэлхэ, оролдохо хүсэл оруулна бшуу. Үнгэрһэн жэлэй дүнгөөр тус совхозой хүдэлмэришэдтэ 2500 центнер ороохон, 120 хонин, 16 мянга гаран түхэриг нэмэлтэ түлөөһэн шан болгон үгтөө.

Шэнэ жэлдэ энэ совхозой хүдэлмэришэд улам оролдосотойгоор, урматайгаар ажаллажа захалаа.

Г. ИЛЬИН,
Зэдын аймагай хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин түсэблэлгын-экономическа таһагай начальник.

СОЦИАЛИЗМ БАЙГУУЛГ... ЛЕНИНСКЭ ТҮСЭ...

Манай залуу Совет орондо добтолон ороһон хариин хүрэнгэтэ оронуудай болон дотоодын сагаантанай хүсэнүүд граждан дайнай үедэ хүдэлмэришэд, тарияашадай баатарлиг оролдолгын ашаар, алдарта Улаан Армиин дайшалхы габьяагай ашаар бута сохигдоо һэн.

1921 ондо болоһон партиин X съездын хараа заабаряар оронoймнай ажалшад олон жэлэй туршада унжагайрһан империалис дайнай, удаань—граждан дайнай үедэ ушаргүй ехээр һандарһан ажахые һэргээн бодхоожо эхилээ бэлэй. Хойто жэлдэнь болоһон XI съезд дээрэ В. И. Ленин партиин Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл хэжэ, арадай ажахын хүгжэһэниие, хүдэлмэришэн анги болон тарияашадай хоорондохи холбооной саашадаа бэхижэһэниие тэмдэглэбэ.

В. И. Ленинэй үүсхэлэй, тэрэнэй үдэр бүриин оролдолгын ашаар манай ороной арадуудай хоорондохи хани барисаан улам саашаа һалбаран бадарба. Энээниие Совет Социалис Республикануудай Союз байгуулха тухай 1922 оной декабрьда болоһон Соведүүдэй Бүхэсоюзна съездын шиидхэбэри эли тодоор гэршэлжэ үгөө.

Тэрэ үедэ мүн уласхоорондын коммунис хүдэлөөн айхабтар ехэ амжалтатайгаар саашадаа хүгжэжэ байба. 1922 оной ноябрь hарада болоһон Коммунис Интернационалай IV конгресс дээрэ В. И. Ленин үгэ хэлэжэ, Россин революциин 5 жэлэй дүнгүүдые гаргаад, дэлхэйн революциин саашадаа хүгжэхэ харгы замые заажа үгэһэн юм. Тэрэ хатаа вождиин хэлэһэн һүүлшын үгэнүүдэй нэгэниинь байгаа.

Орон доторой болон уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиин хүдэлөөнэй амжалтануудаар манай арад омогорхожо, баярлажа байба. Теэд нмагтал тэрэ үедэ арадуудай агуу ехэ вождь В. И. Ленинэй бэе муудажа, арад зоной һанаа зобообо. В. И. Ленин өөрынгөө бүхы наһан соо хэдэ дахин түрмэ, сүлэлгэдэ чамнагдаһан, олон жэлээр хариин орондо хоргодохо баатай байһаниинь мэдээжэ. Тэрэнһээ гадна, бүхы наһан соогоо ганса хүнэй хэжэ барахаар бэшэ туйлай ехэ хүдэлмэри хэһэниинь мүн лэ мэдээжэ. 1918 ондо хархис дайсанай хорото һомоор хэдэ дахин шархатаһаниинь мүн лэ тэрэнэй үбшэниие бүри хүндэ болгоһон байха юм.

1922 оной декабрь hapaһaa хойшо В. И. Ленин тон хүндөөр үбшэлжэ, хэбтэриин болоо һэн. Бэеынгээ нэгэ бага бараг болоходо, В. И. Ленин хэдэн бэшэгүүдые хэлэжэ үгөөд, тэдэниинь бэшэжэ абаһан юм. 1922 оной декабриин 23-haa 1923 оной январиин 4 болотор тэрэ иимэ бэшэгүүдые хэлэжэ үгөө һэн: «Съездэ бэшэг», «Госпланда хуули гаргаха эрхэ үгэхэ тухай», «Национальностьнууд гү, али «автономизаци» тухай асуудал тушаа». 1923 оной январиин 2-hoo февралиин 9 болотор мүн баһа иимэ бэшэгүүдые хэлэжэ үгэбэ: «Дэбтэрһээ абтаһан хуудаһанууд», «Коопераци тухай», «Манай революци тухай (Н. Сухановай бэшэгүүд тушаа)», «Рабкриниие яажа шэнээр эмхидхэхэб (партиин XII съездэ дурадхал)», «Багашье haa, һайниинь дээрэ».

В. И. Ленинэй эдэ һүүлшын бэшэгүүд сэгнэгдэшэгүй ехэ удха шанартай юм. Тэдэнь хоорондоо нягта холбоотой тула бодото дээрээ нэгэ ехэ зохёол гэжэ тоологдомоор юм. Тэрэ хадаа манай орондо социализм байгуулгын гайхамшагта түсэб болоно.

Урдань гээгдэнги байһан Россида социализм байгуулжа болохо гү, али үгы гү гэһэн гол асуудалда Ленинэй тэрэ бүхы зохёолнуудынь онсо анхарал хандуулна. Гээгдэнги Россида социализм байгуулжа болохогүй гэжэ меньшевигүүд болон II интернационалай хүтэлбэрилэгшэдэй шашалгые В. И. Ленин «Манай революци тухай» болон бусад статьянууд соогоо таһа буруушааһан. Манай орондо социалис революциин илаһанай ашаар, аүлшан арадай үзэгдөөгүй ехэ хубисхалта эдэбхи, зохёохы ажалай ашаар социализмын заабол илан мандаха байһаниие агуу ехэ багшамнай эли тодоор харуулан заажа үгөө һэн.

Социалис байгуулалтын ленинскэ түсэб хадаа оронойнгоо технико-экономическа талаар гээгдэлые дабаха, экономическа талаараа бэеэ даанги байдалые хангаха, гүрэнэй зэбсэгтэ хүсэнүүдые ургуулха, социалис үйлэдбэри батадхаха, арад зоной ажаһуудал, соёл культурые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ гэжэ хараалһан байха юм.

Ленинэй түсэбэй гол үндэһэ һууринь гэхэдэ, оронииe индустриализацилга болоно. Карл Марксын һургаалда түшэглэжэ, В. И. Ленин орон дотор хамагай түрүүн хүндэ үйлэдбэри хүгжөөхэ, арадай ажахые һалбаран мандуулха тухай заажа үгэбэ. Энээнэй ашаар ороной хүдэлмэришэн ангиин тоо, тэрэнэй үүргэ дээшэлжэ, хүдэлмэришэд, тарияашадай хоорондохи холбоон бэхижэхэ үүргэтэй байгаа.

Хүндэ үйлэдбэриие хүгжөөхын тула гүрэнэй жасаһаа мүнгэ зөөри һомолхо шухала байһаниинь мэдээжэ. Хэрбээ энэ зорилгые шиидхэжэ шадаагүй haa, бидэнэр социалис хүгжэнги орон боложо шадахагүйбди гэжэ Ленин сэхэ заагаа юм. Хүндэ үйлэдбэри хүгжөөхын тула туйлай ехэ алмалта арьбалалгын ашаар мүнгэ зөөри суглуулагдаха ёһотой байгаа.

Социализм байгуулгын түсэбэй шухала хубинь юуб гэхэдэ, Ленинэй зохёоһон кооперацилгын түсэб мүн. Энэ хадаа олон миллион тарияашадай жэжэ үмсын ажахые хамтын болгон, социалис ёһоор хүгжэлгын замда оруулха түсэб юм. Социалис революци хэжэ, гүрэнэй засагые хүдэлмэришэн ангиин гартаа абаһанһаа хойшо манай арадай үмэнэ табигдаһан зорилгонуудай эгээл хүшэр хүндэнь гэхэдэ, олон миллион тоото үмсын ажалтаниие социалис байгуулалтын замда оруулга болоно гэжэ В. И. Ленин «Коопераци тухай» статья соогоо бэшээ һэн. Тэрэ замынь коопераци болоно.

Түүхэдэхи кооперациин хүгжэлтын дүй дүршэлые, совет үедэ байгуулагдаһан анха түрүүшын хамтын ажахынуудай дүй дүршэлые согсолоод, В. И. Ленин кооперацилгын түсэбэй ёһоор оронойнгоо хүдөө ажахые социализмын замда оруулха гайхамшагта һургаал заажа үгэбэ. Юундэ имагтал кооперацилга тарияашадай социализмын замда орохо арга зэбсэгынь болоноб гэжэ асуугаад үзэе. Юуб гэхэдэ, имагтал коопераци хадаа тарияашанай үмсын эрхэ байдалые нийтын эрхэ байдалтай холбохо арга зам нээжэ үгэнэ. Коопераци элдэб янзын байгаа. Түрүүн худалдаа наймаа хэхэ, эд хэрэгсэлээр хангаха, удаань үйлэдбэриие хангаха гэхэ мэтээр тарияашадые удаа дараалан хамтын ажахыда дадхаха хэрэг болоно. Иимэ тула имагтал коопераци хадаа тарияашадай хамтын ажалдаа, социалис ёһоной байдалда ороходонь эгээл ойлгосотой, дүтын хараа замынь боложо үгэнэ.

Хэрбээ хүсэдөөр кооперацилга бэелүүлээ haa, бидэнэр хоёр хүлөөрөө социалис байдалда гэшхэжэ орохо һэмди гэжэ Ленин заагаа һэн. Гэхэтэй хамта, кооперацилга гээшэ өөрөө зүн дэгээн, бэлэн хямдаар тон богони саг соо үнгэргэгдэжэ болохогүй гэжэ агуу ехэ багшамнай заадаг һэн. Кооперацилгые бодото дээрэнь бэелүүлгэ хадаа манай партиин, гүрэнэй туйлай ехэ хүтэлбэрилхы үүргын ашаар, тэдэнэй туһаламжаар, олон тоото тарияашадай һайн дураар, тэрэнэй эдэбхи үүсхэлэй оршон байдалда үнгэргэгдэхэ зэргэтэй гэжэ онсолон тэмдэглэдэг байгаа.

Оронөө индустриализацилга, кооперативна түсэбые бэелүүлгэ хадаа социализмын экономическа үндэһэ һуури байгуулжа үгэхэ юм.

АЖАЛША БЭРХЭ БАСА...

«Баянгол», «С...
рима», «Забайка...
зүрхэндэ дулаах...
лаг нэрэтэй сэмб...
ороной ажалша...
хэрэглэн, элдэбы...
оёдог болоо.

Магад энэ буд...
һан ажалша хү...
тухай мэдээшьег...
лоот. Теэд энэ бүд...
һайн шанартайга...
гахын тула хэдэ...
нэхэгшэд эршэтэй...
на бшуу.

Анна Аносова...
туршада нарин сэ...
када ажаллана...
олон нүхэдтөө ж...
лан, коммунис а...
нигай хүндэтэ н...
хүртэһэн юм.

Эрхимээр, шан...
продукци бүтээ...
лөө Анна Аносов...
дахин хүртөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ...
хэгшэ Анна Анос...
Вера Понушковат...

В. КОЛОСО...

ПЯТНИЦА БҮХЭНДЭ

КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой бюро хадаа һарын һүүлшын гарагай зургаае Ленинскэ пятница гэжэ нэрлэхэ гэһэн шиидхэбэри абаһан юм. Тэрэ ямар удхатай юм? Партиин райкомой аппаратай, аймагай Соведэй гүйсэдкомой, тэрэнэй таһагуудай болон бусад эмхи зургаануудай хүтэлбэрилхы тушаалтад (хамтадаа 60 шахуу хүн) энэ үдэр колхоз, совхозуудта ошохо ёһотой юм. Тиигээд тэдэнэр тосхон, һууринуудай, мүн түб газарһаа таһархай холуур ажаһуудаг малшад болон бусад юрын ажалша айлнуудаар ябажа, хүн бүхэнтэй хани халуунаар хөөрэлдэхэ, ажаһуудалаарнь, байдалаарнь һонирхохо уялгатай.

Тэдэнэр аймагай, ажахын ажал хэрэгэй ямараар ябажа байһан тухай, Совет гүрэнэй дотоодын ба гадаадын байдал, хариин оронуудаар боложо байһан һүүлшын һонинууд тухай хөөрэжэ үгэхэ, ажалшадай һураһан асуудалнуудта харюу үгэхэ, эрилтэ хэрэглэмжыень мэдэжэ абаха болоно.

Эдэ нүхэд бусаһан дары партиин райкомдо булта сугларжа, өөһэдынгөө ябадалай дүн согсолхо, ажалшадһаа ороһон дурадхал, мэдүүлгэнүүдые бэелүүлхэ хэмжээ хараалха, тэрэ хөөрэлдөөнүүдһээ тобшолол хэхэ юм. Тиигээд дахин уулзахаяа ошоходоо тэдэнэй захиһан юумэнэй хэр, ямараар дүүргэгдэһые хэлэжэ үгэхэ байна.

Түрүүшын хүдөө гаралга мартын 29-дэ болоһон байна. Жэшээнь, Бэшүүрэй совхоз гараха нүхэдые КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр Танхаев толгойлһон байна. Тэрэ өөрөө совхозой эгээл холын Мотня тосхон ошоһон, райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Санжиев Ново-Сретенск һууринай ажалшадтай уулзаа. Тиихэдэ аймагай хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин главна агроном нүхэр Тарянинов Гутай нютагаар ябаад ерээ. Энэ ажахыда зургаан хүн ошоо һэн.

Түрүүшын ябалгада хабаадагшад хүн зоной үмэнэ уласхоорондын байдал тухай лекци уншаһан, юрэнхы хөөрэлдөө үүсхэһэн, малшадтай, механизаторнуудтай уулзаһан байна.

Түрүүшын туршалга һайн үрэ дүн харуулаа гэжэ тэмдэглэлтэй. Нютаг бүхэндэ гараһан нүхэдые тэндэхид ехэ халуунаар угтаа, али олон асуудал һураһан, өөһэдынгөө байдал, саашанхи зорилгонууд тушаа хани ёһоор хөөрэһэн байха юм. Һони һонин, анхарал татамаар дурадхалнуудые оруулһан, ажаглалташье хэһэн баримта олон. Саашадаа иимэ уулзалгаяа бү таһалдуулыт, ябажа байгыт, ехэ һонин байгаа гэхэшэлэн энэ хэмжээ ябуулгада талархаһан, хананги бэшэгүүд ажахынуудһаа партиин райкомдо мүнөө орожо байһаниинь угаа һонирхолтой.

Ээлжээтэ уулзалгамнай апрелиин 26-да болохо юм.

Б. БАДАРМАЕВ,
КПСС-эй райкомой таһагые даагша.

МАНАЙ ПОЧТО

Үнгэрэгшэ март соо редакцидамнай ерэһэн бэшэгүүдэй тоо урдынгаал хэмжээндэ байба. Тиигэбэшье ажалшадай эльгээһэн 328 бэшэг газетымнай хуудаһанда толилогдоһон байна.

«Буряад үнэн» газетэмнай орон дотороо, мүн дэлхэй дээрэ боложо байһан шэнэ һонинуудые өөрынгөө уншагшадта саг соонь толилон мэдээсэжэ байхатаяа хамта, республикынгаа ажалшадай ажал хүдэлмэриин амжалта, түрүүшүүлэй баян дүй дүршэл тухай материалнуудые толилһоор.

«Табан жэлые — болзорһоонь урид» гэһэн гаршаг доро республикын промышленна предприятинуудай, колхоз, совхозуудай коллективүүдэй ажалай амжалта тухай мэдээсэлнүүд газетымнай нэгэдэхи хуудаһанда ходо толилогдоно. Март һара—жэлэй эхин кварталай түгэсхэл байһан тула түсэбтэ хүдэлмэриин дүүргэлтэдэ шиидхэхы шанартай байгаа бшуу. Республикымнай хото, хүдөөгэй ажахынууд нэгэдэхи квартал соо амжалтатайгаар хүдэлжэ гараа. Хараалагдаһан түсэб даалгабаринуудаа болзорһоонь урид дүүргэһэн коллективүүд олон.

Март һара соо дулаахан байжа, хабарай тарилгада бэлэдхэл, сабшалангай үндэр ургаса абахын тула газараа уһалха, утэг шэбхэ зөөхэ, тарааха хүдэлмэри, мүн малай түл абалга, харууһалга түлэг ябуулагдаа. Эдэ бүхы халуун хүдэлмэриин ябаса тушаа мэдээсэлнүүд газетымнай хуудаһануудта үдэрһөө үдэртэ толилогдобо. Сабшалан, бэлшээри һайжаруулха хоёр һара соносхогдонхой.

Республикын газетэнүүдэй, «Байгал» журналай шанда хүртэхын түлөө республикын хонишодой дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй ябаса тухай, түрүү хонишодой ажалай дүй дүршэл тухай бэшэг, зураглалнууд газетымнай хуудаһанда үргэнөөр толилогдоно. Эхэ хонин бүриһөө хурьга абаад, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байһан хонишодой бригада, отаранууд олон.

Гэбэшье хабар үшөөл ута, хагсуутай бордоһотой үдэр олон тохёолдоно. Мал һүрэгөө эрхим һайнаар харууһалан, бүтэн бүлеэнээр, атар тарганаар ондо оруулха, ашаг шэмыень доошолуулхагүй гэһэн шухала зорилго малшан бүхэн урдаа табяад, тэрэнээ бэелүүлхын түлөө оролдосотой шангаар ажаллажа байна. Энэ үеэр малшадта али болохоор туһалжа, тэдэнэй ажаһуудалай, соёл культурын эрилтэнүүд гүйсэдөөр хангагдаха зэргэтэй.

Ажал хүдэлмэридэ һаад түбэг татадаг дутагдалнууд алишье нютагта бии байһаар. Энээн тухай ажалшадай гомдол, мэдүүлгэнүүд редакцида ородог. Иимэ дутагдалтай гансал «Будамшуу» тэмсэхэ ёһотой бэшэ, харин манай олон мянган уншагшад, хүдэлмэришэд, хүдөө бэшэгшэд эдэбхитэйгээр тэмсэл ябуулха, газетэдэ бэшэхэ, шүүмжэлхэ ёһотой. Тиихэдэ газетэдэ толилогдоһон шүүмжэлэлэй мүрөөр шалгалта эмхидхэлгэдэ хэмжээ абалгада хабаадалсаха зэргэтэй. Газетэ олониитэ уншагшадтай, өөрынгөө эдэбхитэдтэй нягта холботой, тэдэнэй дэмжэлгэ, хабаадалгатай байха тумаа улам һонин, ажал хүдэлмэри, ажабайдалые гүйсэдөөр харуулха аргатай. Тиимэһээл газетэмнай хэзээ бүридэ олоной анхарал, дэмжэлгэ, дурадхалнуудые хүлеэнэ бшуу.

Хүдөө нютагуудһаа һонирхолтой мэдээ, бэшэг, зураглал саг үргэлжэ эльгээжэ байдаг эдэбхитэд олон. Тэдэнэй дундаһаа Д. Лопилов, Ж. Бадмаев, С. Билектуев, Б. Найданов, Р. Балданов, Б. Доржиев, П. Бурмакин, В. Борисов, Д. Самбуев гэгшэдэй олон бэшэгүүд газетымнай хуудаһанда толилогдодогынь манай уншагшадта мэдээжэ.

Хүндэтэ уншагшад, хүдэлмэришэд, хүдөө бэшэгшэд, «Буряад үнэн» газетэдэ бэшэжэ, һанамжа дурадхалнуудаа эльгээжэ, һайниие магтажа, аараг мууе шүүмжэлжэ байгыт, хүлеэнэбди таанадайнгаа бэшэгүүдые.

ЕРЭЖЭЛ БАЙХАДАТНАЙ БАЯРТАЙБДИ

...НАЙ аймагай захын хо... республикымнай ...най, уран зохёолшодой, ...шадай үе-үе ерэ... нютагуудай ажал... ...хознигуудые өөһэдын... ...нүүдээр, зохёол, бү... һонирхуулжа, урма... ...гынь һайшаалтай.

...март соо манай аймаг... литература болон ис... ...кэда үнгэргэгдэбэ.

...30-най үдэшэ «Бай... ...той түб Утаата нютагай ... уран зохёолшо Исай Ка... поэдүүд Дондок Улзы... Самбуев, Борис Сыре... Закусина олон тоото ... уулзаба. Мүн хой... ...нь Буряадай оперо, ...театрай бүлэг артистнар ...ой гэшүүдтэ концерт ... Иимэ уулзалга дээрэ ...шодой уншагшадайн... бодолые хэр ээлжэ ...нь, артистнарай хараг... баясуулһаниинь элир... ...бээ манай клубта үнгэргэгдэһэн уран зохёолой үдэшэ, оперо, баледэй театрай артистнарай табиһан концерт тушаа ажалшад сэгнэлтэ үгэжэ, өөһэдынгөө һанамжануудые хэлэнэ.

Медфельдшер Роза Цыренова: залуу поэдүүдэй зохёолнуудые һонирхон уншадагби. Поэт Дондок Улзытуевай уншаһан «Гарнууд» гэжэ шүлэг гүнзэгы удхатай аад, шагнахада уянгатай, уран. Залуу поэт Мэлс Самбуевай «Баргажанай басаган» гэһэн шүлэгынь бэһал сэдьхэлдэм батаар хадуугдаа.

Библиотекарь Надежда Чимитова: һонирхолтой уулзалга болоо. Иимэ уулзалгануудай жэл бүри болодог һаань, уншагшадай тоо олошорхо һэн ха. Мэлс Самбуевай «Тайгын саһан» гэжэ түрүүшын номой үсөөхэн хэһэгээр гаргагдаһаниинь халагламаар. Манай библиотекэдэ ори гансахан ном ерэһэн аад, уншагшадта хүртэнэгүй. Аймагаймнай номой магазинуудта Мэлс Самбуевай ном оройдоошье үгы.

Багша Роза Мархаева: поэдүүдэй шүлэгүүдээ уншахыень шагнажа һуухада зохид лэ байгаа даа. Поэтесса Нелли Закусина «Заншал» гэжэ удхатайхан, зохидхон шүлэг уншаа. Зүгөөр үшөө буряад оршуулгыень уншуулаа һаа, үбгэд, хүгшэдтэ ойлгосотой байха бэлэй.

Пенсионер Зана Дылыков: уран зохёолой үдэшэ һонин байбашье, артистнуудай табиһан концерт һанаһанда хүрөөгүй. Концертээр СССР-эй арадай артист Лхасаран Линховоин ерэхэ юм гэжэ дуулаад, алар зуугаад модоной газарһаа морёор оодоргожо ерэһэн хүм. Теэд хүлеэһэн, үнинэй хараха гэжэ хүсэһэн суута артист Линховоин ерээгүйл, халаг. Угайдхадаа нюураа харуулжа, нэгэ-хоёр дуу дуулажа баясуулаад ошохонь ялай?! Ехэ концерт хараха гэжэ найдаһамнай репертуартань буряад дуун, хатар хомор байшоо.

Нютагаархинайнгаа эдэ һанамжануудые дуулаад байхадаа, хүдөөгэй зоной хэды ехээр литература болон искусствада дуратай байһыень бодотоор ойлгообди. Эсэстэнь нютагаархинайнгаа: «Ерэжэ байхадатнай баяртайбди!» —гэһэн уряалые республикынгаа уран зохёолшод болон артистнуудта дамжуулха дуран хүрэнэ.

В. САМБУЕВ,
Ф. ЦЫДЕНЖАПОВ.

Захаамин.

«БУРЯАД ҮНЭНДЭ» БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

...СӨӨН ГҮ, АЛИ ЁҺО ...ЭН ЯБАДАЛ ГҮ» ...шагтай шүүмжэлэл ...етын мартын 14-нэй ...толилогдоһон юм. Тэн... аймагай Анаагай ...малшадай дунда аги... лекторнүүд үнии га... ...гдөөгүй. Совхозой ...ад мэргэжэлтэд яба... ...ал ажахын асуудал... һонирхоод, уласхоо... ...лон орон доторхи һо... хөөрэжэ үгэдэггүй. ...дон социалис мү... ...ол саарһан дээрэ эм... ...ги. Мүрысэжэ байһан ...хоорондоо дүршэл ша... ...алайнгаа мэдээнүү... ...алга гэхэ мэтэ огто ...гэһэн малшад Шой... Мархюев, Ц. Амбуева ...дай гомдол тухай хэ... байгаа.

...шүүмжэлэл тушаа Хоринн райкомой нүхэр В. Гумпылов ...щида иигэжэ мэдээ...

...ын совхозой 5-дахи ... коммунистнуудай ...аан дээрэ зүбшэн ...агдаһан дутагдал... ...одороо. Хоорондоо ... байһан малшадые бэе бэедэнь эльгээжэ, ажал хүдэлмэритэйнь танилсуулжа, дүй дүршэлынь андалдуулжа байхыень партбюрогой секретариие хамтын суглаан уялгалаа.

КПСС-эй райкомой гэшүүн Н. Л. Тогмитова март һарада С. Н. Сойжиновой отарада ошожо ажалтайнь танилсаба. Мүн нүхэр Сойжинов парторганизациингаа секретарь нүхэр В. М. Кучумовтай хамта нүхэр Н. Л. Тогмитовагай даадаг отарада ошоһон, хүдэлмэритэйнь танилсаһан байна.

Гадна тус шүүмжэлэл хонишон С-Д. Д. Амбуевай ажалладаг 1-дэхи отделениин партбюрогой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Парторганизациин секретарь нүхэр Б. Н. Базаров партбюрогой даалгабаряар нүхэр Амбуевай отарада ошоһон, мүн мүрысэгшэ хонишодые хоорондонь уулзуулһан байна.

«Буряад үнэн» газетэдэ толилогдоһон тэрэ хурса шүүмжэлэлһээ совхозой партком өөртөө зохихо тобшолол хэжэ, малшадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха, социалис мүрысөө оншотойгоор хүтэлбэрилхэ тушаа бодото хэмжээнүүдые хараалба.

«ЗАРШАМГҮЙ ЖОЛООШОД ГҮ, АЛИ...»—иимэ гаршагтай гомдол бэшэг соогоо Ц. Эрдынеева Улаан-Үдэ—Арбижал гэһэн маршрудаар ябадаг автобус зарим үдэр Арбижал тосхондо оронгүй ябашана гэһэн юм.

Энээн тушаа Буряадай автотранспортын управлениин нанальнигай орлогшо А. Колесов редакцида иигэжэ мэдээсэбэ:

«Мартын 3-най, 10-най үдэрнүүдтэ Михалев, Карнышев гэгшэд тэрэ маршрудай автобусые жолоодоһон. Тиигээд Арбижал тосхон руу ороһон харгын саһа хүртэ дарагдаһан дээрэһээ тэндэ ошожо шадаагүй. Юрэ Арбижал тосхондо ороһон харгы ехэ холо бэшэ, оройдоо 2 километр зайтайшье һаа, заһабарилагдаагүй, хододоо муу байдаг. Загарайн аймагай Советэй гүйсэдком энэ харгые заһуулха талаар хэмжээ абанагүй. Гэбэшье Арбижал хүрэтэр ябадаг автобусой маршрут таһалдуулагдаха ёһогүй. Харгын муу байдал тухай Загарайн аймгүйсэдкомдо мэдээсээбди. Хойшодоо энэ талаар гараһан дутагдалые манайда дуулгажа байгыт. Бидэ өөһэдын хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө гараһан анхаралгүй ябадалда хэмжээ абажа байхабди».

САБХИШАН

— Хорин табан жэл соо олохон лэ сабхи, шархи оёгдоо, уллагдаа юм ааб даа,—гэжэ Гарма Дымбрыловна шогтойгоор энеэбхилэн, оёжо байһан гуталайнгаа ула заана. Иимэ олон жэлэй туршада сабхишан мэргэжэлээрэ таһалгаряагүй хүдэлхэдөө тэрэнэй оёһон, уллаһан, заһаһан гуталые тоолоод үзөө һаа арбаад мянга болохо ёһотой.

Гарма Дымбрыловна Дивасанова—Хэжэнгын хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг комбинадай түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэн, 5-дахи разрядай сабхишан мэргэжэлтэй юм. Хүн зоной хэрэглэмжэдэ анхаралтайгаар хандадаг, тэдэнэй эрилтые эрхимээр бэелүүлдэг тула олоной магтаал һайшаалда ходо хүртэдэг, аймагай түрүүшүүлэй Хүндэлэлэй самбарта гараһан солото хүнүүдэй зэргэдэ һуудаг гээшэ.

Гарма Дымбрыловнагай уран гараар бүтэһэн гоё моодын дулаан сабхи үмдэһэн бэреэд, басагадые манай аймаг соо олохониел үзэхэт. Өөрынгөө уран шадабарида залуушуулые һургахые нүхэр Дивасанова ходо оролдоно. Ажалайнгаа түсэб даалгабариие һара, квартал бүхэндэ үлүүлэн дүүргэдэг юм. Жэшээлхэдэ, байгша оной эхин квартал соо 750 түхэригэй олзо оруулха байһан аад, 1020 түхэригэй ажал бүтээгээ, ондоогоор хэлэбэл, түсэбөө 130 процент бэелүүлээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Г. Д. ДИВАСАНОВА.

Д. САМБУЕВАЙ фото.

ЮРЫН ХҮНҮҮД ТУХАЙ

ЗАЛУУШУУЛНАЙ ҺАЙШААЛТАЙ

Нютагтаа 8 — 10 классай һургуули нёдондо жэл дүүргээд, үйлэдбэри дээрэ ажаллажа байһан залуушуул манай «Одон» совхоздо олон бии. Эдэнэр залуу шираг, эрдэм һургууляаршье һайн, али юумэндэ һүбэлгэн бэрхэнүүд. Баһа хүдөөгэй малшан, таряашанай бүлэдэ үдэһэн, хүмүүжэһэн хадаа түрэлхидэйнгөө ажалда дүйтэй байдаг. Малшан, механизатор, һаалишан гэһэн мэргэжэлдэ амархан һурадаг байха юм. Залуу нүхэд ажахын гол һалбаринуудта һайнаар хүдэлжэ, яһала магтаалтай ябанад. Жэшээлхэдэ, Хүсөөтын 8 жэлэй һургуули 1967 ондо түгэсхэһэн Нина Доржиева мүнөө һаалишанаар хүдэлмэрилнэ. Тэрэ 19 үнеэ даажа абаад, хэнһээшье дутуугүй ажаллажа байха юм. Һү һаалинь, малайнь харууһан тон шадамараар эрхилэгдэнэ.

Гарма-Дари Дашицыренова Түгнын 10 жэлэй һургуули дүүргээд, Шэнэһэтын һаалиин гүүртэдэ мал адуулагшаар хүдэлнэ. Дааһан ажалдаа анхаралтай, нарин нягта басаган.

10 класс дүүргэһэн Валерия Хаптуева—Шэнэһэтын фермын тоо бүридхэгшэ, техник-үрэжүүлэгшын мэргэжэлтэй болонхой. Ажалдаа эдэбхитэй, олониитын хүдэлмэридэ урагшатай ябадаг тула коллектив соогоо хүндэтэй юм. Нүхэр Хаптуева КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абтанхай.

Светлана Доржиева Цырен Дари Будаева хоёр баһал магтаалтай. Эдэ хоёр басагаднай өөһэдынгөө түрэлхидтэй хамта хонин ажалда хүдэлнэ. Мүн 10 классай һургуулитай юм. Эдэнэр түл абалгын үедэ габшагайгаар ажаллажа, абаһан хурьгадаа гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлхын хойноһоо хамаг оролдолго шадабаряа гарган хүдэлжэ байнад.

8 классай һургуулитай болоһон Цыден-Дамба Бабуевай комбайн, трактор жолоодожо ябахань баһал урматай. Хүдэр бэетэй, шираг хүбүүн хэхэл хүдэлмэреэ, мэргэжэлээ зүб шэлэжэ абаа байна гэжэ һанахаш.

Гүйсэд бэшэ дунда һургуули нёдондо түгэсхэһэн, наһаар гүлмэрхэншье һаа, үдэр ерэхэ бүри хүсэеэ зангидажа, хүдэржэжэ, эрдэм мэргэжэл олоһон Баатар Тогмитов Содном-Доржи Батуев хоёр мүнөө жэлэй хабарай тарилга дээрэ трактор агтын жолоо бариха эрхэтэй болонхой.

Залуу наһан найдамтай. Ажал хүдэлмэриин аза жаргалай үргэн замые үлзытэй һайнаар эхилһэн эдэ залуушуул олондоо хүндэтэй, магтаалтай.

Д. ЛОПИЛОВ.

ХҮБҮҮМНАЙ СЭРЭГЭЙ АЛБАНДА

НҮХЭДЭЙНГӨӨ ТУҺАЛАМЖААР

Манай республикаһаа мордоһон хүбүүдэй сэрэгэйнгээ албые амжалтатай һайнаар хэжэ байһан тухай бэшэгүүд редакцидамнай ородог. Мүнөө Н-скэ частьда алба хэдэг сержант Мункаев тухай бэшэг толилхомнай.

Залуухан офицер нэгэ радистые жолоошонтойгоор Мункаевта үгөө бэлэй. Шүрбэһэлиг гартайнууд, хүрилһэн нюуртайнууд, хараха янзада, лаб лэ хоёр жэл сэрэгэй алба хэһэн янзатай.

— Бүхы сэрэгшэдшни энэл даа,—гэһэн бэеэрээ офицерынь энеэбхилэн: — хэлхеэ холбоошод тоогоороо бэшэ, шэди эдеэрээ илаха зэргэтэй бшуу. Танилсагты. Тиигээд өөр тухайгаа хөөрэжэ үгэнэ бэзээш даа...

Мункаев бага зэргэ мэгдэн алдаба. Үсэгэлдэр курсант байһан тэрэнэй мүрэ дээрэ сержантын тэмдэгтэй погон хадагдаад байна бшуу. Хэлэхэ гэжэ бэлдэһэн үгэнүүд аманһаань гаража үгэбэгүй. Юундэшьеб, аягүй шэнги байгаа. Тэдэнэр юумэ хэлэхыень хүлеэнги. Һүүлэй һүүлдэ арайхан гэжэ иигэжэ хэлэбэ:

— Саашадаа суг албаяа хэхэмнай ха юм даа. Хэн ямар юумэндэ бэлигтэйгээ харуулна аабза.

Сержант Мункаев нэгэтэ тэдэнтэеэ хамта спортын залда ерэбэ. Гимнастикаар аһан бэрхэ байһанаа нүхэдтөө харуулаа бэлэй.

...Үдэрнүүд ойлгогдонгүй үнгэрнэ. Мункаев өөрөө үдэр бүри ургажа байһанаа ойлгоно. Гэбэшье зариманиинь ехээр урганагүй. Юун һаалта хэнэб? Яахадаа нэгэ хэмдээ байнаб? Хүн бүхэнэй хүдэлхые хёрхоор шалган хараба. Гол дутагдалынь юун байгааб гэхэдэ, тэдэнэр эдэбхи гаргангүй, сагаа үнгэргэхын лэ тэдыдэ хүдэлдэг байба. Нүхэдэйнгөө мэргэжэлээ дээшэлүүлхынь тула Мункаев эршэмтэйгээр тэмсэжэ эхилээ һэн.

...Хүйтэн улам шангаранхай, шуурган шуухирна, эшхэрнэ. Бүлэг сэрэгшэд байгаалиин мундуу аашаһаа тунхарингүй, радиостанцияа тодхоно, шуналтайгаар хүдэлнэ, радиограмма дамжуулна. Юуншье хүбүүдэй ургаха замда һаад болоогүй. Удааншье болонгүй Мункаев хоёрдохи шатын мэргэжэлтэй радист болоод байба.

Нэгэтэ... Нэгэтэ хүсэтэй һалхин буужа, оршон тойрон харашагүй харанхы болошобо. Мункаев фонаряа носоогоод, һалхин өөдэ гэшхэлбэ. Станци тээшээ ярана. Тугааршаг командирынь дуудаад, холо байһан корреспонденттэй холбоо барисаа байгуулхыень гуйгаа. Галай харанхы соо ялагад гэхэдэнь, Мункаев сэб сэхэ тэрээ руу гэшхэлбэ. Станцидаа хүрэжэ ерэхэдэнь, Семенов үбдэгэлдэжэ һуушоод, ехэл анхаралтайгаар юушьеб шэншэлнэ, носоно.

— Юун болооб?

— Приёмнигнай хүдэлнэгүй. Бухэли час соо носолдожо байнам. Туһагүй даа, ядаад байнаб,—гэһэн бэеэрээ сохынгоо хүлһэ аршаад абаба.

— Сагтань шалгаад орхие,—гээд Володя доошоо тонгойбо.

Минуташье болоогүй, приёмнигынь заһагдаад байгаа бэлэй. Нүхэрэйнь шарай баяраар гэрэлтэбэ.

П. МИРОВ.

ХҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

СУМГАИТ. Москва, Ленинград хотонуудай түрүү предприятинууд табан жэлэй түсэбые 1970 оной ноябриин 7 болотор дүүргэхэ гэһэн үүсхэл гаргаа һэн. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Азербайджанай сорго гаргадаг заводой коллектив энэ үүсхэлые халуунаар дэмжэн абаа. Эдэнэрэй бүтээһэн продукци хариин 25 гүрэндэ эльгээгдэнэ. Зураг дээрэ: нэгэ цех соо гагнуури хэжэ байна.

О

ТУЛЬСКА ОБЛАСТЬ. Алексинскэ картон гаргадаг заводойхид амжалтатайгаар ажаллажа байна. Продукци гаргалга нёдондонойхидо орходоо 10 процентээр дээшэлээ. Зураг дээрэ: картон бэлэн болоо. ТАСС-ай фото.

ГЭНЭ ОСОЛГҮЙ ЖОЛООШОН

Үндэр дабаан өөдэ машина хүндөөр уухилан зүдхэнэ. Мөөрнүүдынь шабартай харгыда гүнзэгы мүр гаргажа, мэлшэгыдэн алдаад, аалиханаар мухарина. Хоёрдохи скоростёороо ябаһаар нилээдгүй хэн болобо. Тиигэһээр Захааминай үндэр үндэр хаданууд дабагдаад, урдань үргэн таланууд нэмжынэ. Холын харгыда ябажа һураһан жолоошон яаранагүй. Бүри үгсэлүүр болоходонь, нэгэдэхи скоростьдо оруулба. Мотоорынь тиимэ гэшэгүй халашоо. Багахан ташаланда ороод, машинаяа годируулба. Гэнтэ баруун тээшээ угзарагдаһандал болоходонь, дүршэлтэй жолоошон аюулай тохёолдохоёо байһые ойлгожо машинаяа байлгаад, мөөрнүүдтэнь гэнжэнүүдые углаба. Гушаншье минута болонгүй, машинань хадын оройдо гараад байгаа. Михаил Иванович бага зэргэ амараад, машинаяа һайса шалгажа хараад, рульдаа һуужа, эгсэ уруудам хада руу болгоомжотойгоор орожо эхилбэ. Эндэ багаханшье алдуу хэжэ болохогүй. Тиимэһээ тон һэргэлэн ябана. Машинань хажуу тээшээ налшыхадал гэбэ. Михаил Иванович баломни хиигээ табиба гэжэ хүрэһөөр ойлгоод, машинаяа байлгажа, камерадань хии оруулһан дары аян замаа үргэлжэлүүлбэ. Энээнһээшье хүшэр ушаралнууд Зэдын автобазын жолоошон Михаил Иванович Казанцевта али олон тохёолдоһон байха.

Нүхэр Казанцев райпотребсоюзай эгээл бэрхэ жолоошодой тоодо ородог. Аяар 32 жэлэй туршада жолоошоноор хүдэлжэ байна. Баян Буряад ороной захагүй үргэн талануудаар энэ хүн хэды дахин ябаа гээшэб. Теэд хүдэлһэн бүхы үе сооголь нэгэшье осолдо орожо, машинаа хүмэрюулжэ үзөөгүй. Машинань хэзээдэ бүтэн, бэлэн байдаг. Сүлөөтэй сагай олдомсоор машинаяа арилгадаг, тоһододог, шүрэб бүхэнииень шалгажа үзэдэг.

Райпотребсоюзай магазинуудай хүдэлмэрилэгшэд, наймаашад нүхэр Казаниевые хүндэтэйгөөр угтадаг юм. Юундэ тиигэнэб гэхэдэ, Михаил Иванович тэдэнэй захилые оролдосотойгоор дүүргэдэг, һайн эд бараа харгыдань гутаангүй, муу болгонгүй асаржа тушаадаг юм.

Тэрэнэй нэрэ алдар холуур суурханхай. Үшөө 1965 ондо РСФСР-эй Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин правлени «Совет кооперациин отличник» гэһэн үндэр нэрэ зэргэ олгоо бэлэй. Баазын жолоошод сооһоо тэрээндэ гансаарандань «Коммунис ажалай ударнигай» нэрэ зэргэ олгоо һэн.

Нэгэшье грамм түлишэ хиидэ галдадаггүй: гансахан 1967 оной туршада хоёр тонно үлүүтэй бензин алмаһан байна. Ашаа зөөхэ түсэбөө һара бүри 120—130 процент хүрэтэр дүүргэдэг.

Михаил Иванович 50 наһа хүрэбэ. Тиигэбэшье залуу хүнэй шэгтэй. Ямар нэгэн ниитын хүдэлмэридэ хабаадаха болоходоо, хамшыгаа шуужа ородог. Үниһөө хойшо профсоюзай месткомой гэшүүнээр һунгагдадаг, ажалай заршам нарин нягтаар сахюулхые оролдодог, өөрөө ажалай үльгэр жэшээ харуулдаг юм.

Д. КОЛМАКОВ.

ҮБҺЭШЭДЭЙ ГЭР

Саяан уулын хормойдо оршодог «Восточные Саяны» колхозой Таһархайн отделенидэ үбһэшэдэй байха гэрнүүд баригдаба. Ажахын барилгашад хайша хайшаа 3×4 дүрбэлжэн метр талмайтай гурбан шэнэ гэр отделениингээ холын сабшаланда абаашажа табиба. Барилгашад Б-С. Гулаев, Ж. Халтанов, Д. Баторов гэгшэд эдэ гэрнүүдые һайнаар барижа, колхозойнгоо правлениин зүгһөө баяр баясхаланда хүртөө.

Б. БИРБАЕВ.

Түнхэн.

Хоринн аймагай Ашанга нютагта шэнэ клуб баригданхай. Энэ клубта 100 хүнэй һууха һууритай зал, уншалгын, бильярдын таһалганууд бии.

Шэнэ клубай нээгдэһэнһээ хойшо сэнгүү хүхюун болоо. Залуушуул наада табина, үдэр бүхэндэ кино харуулна.

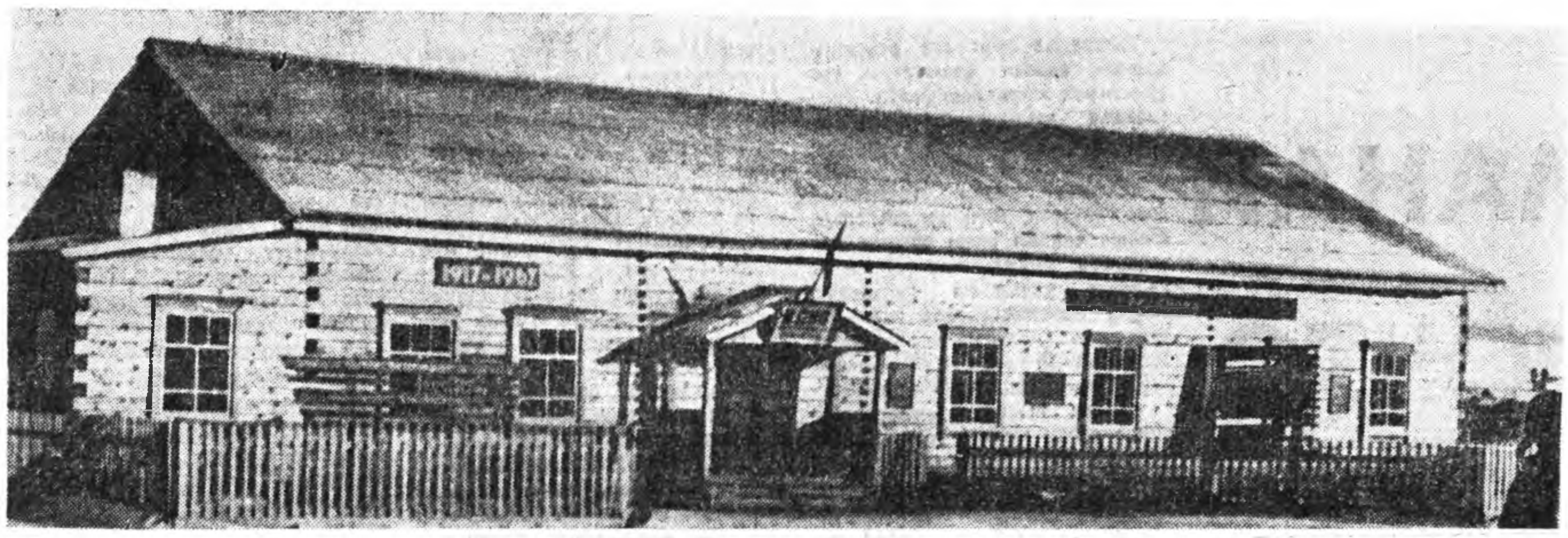

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ клуб.
Л. ЦЫДЫПОВАГАЙ фото.

ГУРБАДАХИ ЖЭЛЭЭ...

Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай багшанарай институдай студентнэр Ленинскэ комсомолой алдарта 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулжа һонирхолтой хэмжээ ябуулгануудые эмхидхэнэ.

Тиин һаяхан тус институдай актова зал соо бүхы факультедүүдэй уран һайханай бүлгэмүүд хэдэн үдэрэй туршада концерт наада харуулба. Тэдэнэйнь программа бүхэн дуу, хүгжэм, хатар болон уран гоё уншалга гэхэ мэтэнүүдһээ бүридэһэн байгаа.

Концерт наадануудай түгэсхэлдэ түүхэ ба хэлэ, бэшэгэй факультедэй уран һайханай бүлгэм эгээл лэ эрхим сэгнэлтэдэ хүртэжэ, институт соогоо түрүү һуурида гараба. Тус бүлгэмэй хамтын хоорой гүйсэдхэһэн Вано Мураделиин «Есть революции начало» гэһэн дуун харагшадай халуун альга ташалгаар угтагдаа һэн. Тэрэшэлэн студентнэр Ж. Доржиева, В. Тэлин, Б. Чойбонов гэгшэд буряад арадайнгаа дуунуудые һайнаар гүйсэдхөө.

Түүхэ ба хэлэ, бэшэгэй факультедэй уран һайханай бүлгэмэйхид институт дотороо гурбадахи жэлээ ходо түрүү һуури эзэлжэ байна. Эндэ уран бэлигтэй хүбүүд, басагад жэл бүри олошоржо байдаг. Тэдэнэй олонхинь «Байгалай долгинууд» гэжэ залуушуулай дуу, хатарай ансамбльда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм.

Тус факультедэй 125-дахи группын студентнэр һаяшаг Сэлэнгын аймагай Загастай тосхон ошожо, тэндэхи ажалшадта ехэхэн концерт харуулаа һэн.

В. ЧИМИТОВ,
студент.

ФУТБОЛ

ТҮРҮҮШЫН ИЛАЛТА

Футбол наадалгаар «А» классай дүрбэдэхи подгруппада ороһон хоёрдохи группын команданууд апрелиин 12-то Дунда Азиин городуудай стадионууд дээрэ түрүү һууриин түлөө тэмсэл үргэлжэлүүлжэ эхилбэ.

Киргизэй ССР-эй ниислэл Фрунзе городой түбэй стадион дээрэ Буряадаймнай футболистнууд тэндэхи «Алга» командатай уулзаа.

Манай футболистнар советскэ футболой дээдэ шатын класста анха түрүүшынхеэ наадахадаа, «Алга» гэжэ бэрхэ командатай тулаа. Тиигэбэшье мүхөөгөө үгтэнгүй, һайнаар наадаба.

Нааданай түрүүшын хахадта манай командын добтологшо Анатолий Жуйков талмайн эзэдэй вратарийе сеткэ сооһоо бүмбэгэ гаргахые баадхаа. Нааданай энэ хахадта Буряадай футболистнар 1:0 тоотойгоор гараһан байна.

Хоёрдохи хахадта талмайн эзэд манайхинай ворота руу нэгэ бүмбэгэ сохижо оруулаад, тоогоо тэгшэдхээ. 1:1 тоонь зургаадахи минута хүрэтэр адли зангаараа ябаһан аад, удаань Буряадай футболист Юрий Изюмцев тоогоо 2:1 болгожо, тэрэнь нааданай һүүл хүрэтэр хубилаагүй.

«Алга» хадаа дүршэл шадабари ехэтэй, бэрхээр наададаг команда. Нёдондо гурбадахи подгруппын «А» класста наадаһан 19 командануудай дундаһаа гурбадахи һуурида гараһан байха юм. Иимэ командатай уулзажа, түрүүшынгээ наааданда хоёр очкотой болохо гээшэ ехэ амжалта болоно.

Манай подгруппын «А» классай командада наадаһан бусад командануудынь ямар үрэ дүнтэйгөөр тулалдааб гэхэдэ: «Шахтёр» (Караганда)—«Иртыш» (Омск), «Зеравшан» (Навои)—«Томлес» (Томск) командануудай уулзалга 0:0 тоотойгоор дүүрэә. 1:1 тоотойгоор: «Металлург» (Чимкент— «Рассвет» (Красноярск), «Восток» (Усть-Каменогорск)—«Ангара» (Эрхүү) команданууд наадаба. 1:0 тоотойгоор «Энергетик» (Душанбе) СКА-е (Шэтэ), «Темп» (Барнаул) «Строителиие» (Ашхабад), «Нефтяник» (Ферган) Хабаровскын армейскэ командые шүүбэд. Тиихэдэ Ташкентскэ областиин «Политотдел» команда Кемеровэй «Кузбасс» командые 3:2 тоотойгоор илаа. «Памир» (Ленинабад)—«Луч» (Владивосток) команданууд 3:3 тоотойгоор тэнсэһэн байна.

Удаадахи ээлжээтэ наааданда «Сэлэнгэ» командамнай Чимкент городто, тэндэхи «Металлург» командатай уулзаа.

Н. ИВАНОВ.

ФУТБОЛООР „А" КЛАССАЙ ХОЁРДОХИ БҮЛЭГЭЙ КОМАНДАНУУД ХООР[...]
СССР-ЭЙ ТҮРҮҮ ҺУУРИ ЭЭЗЛХЫН ТҮЛӨӨ МҮРЫСӨӨНҮҮДЭЙ

КАЛЕНДАРЬ

(Түрүүшын уулзалганууд)

№ п/п	Командануудай нэрэ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	„Алга" (Фрунзе)		16/IV				1/VII		22/V	6/VI		21/VI	20/IV					12/IV	[illegible]
2	„Ангара" (Эрхүү)					16/VII				28/IV	6/V		1/VII		20/VII				[illegible]
3	„Восток" (Усть-Каменогорск)	17/V	12/IV		21/VI		5/VII				2/VI		16/IV		6/V			20/IV	[illegible]
4	„Зеравшан" (Навои)	17/VI	13/V				20/IV		13/VI		27/VI	12/VII	22/V					17/V	[illegible]
5	„Иртыш" (Омск)	2/V		28/IV	29/[illegible]		21/VI	27/VI				6/VI		2/VI	16/IV	5/VII	1/VII		
6	„Кузбасс" (Кемерово)		6/VI					22/V		16/VII	12/VII				17/VI	17/V	13/V		[illegible]
7	„Луч" (Владивосток)	20/VII	13/VI	12/VII	28/IV				16/VII			2/V	17/VI	6/V		2/VI		21/VI	
8	„Металлург" (Чимкент)		20/IV	13/V		6/V	27/VI			2/VI	6/VI		12/IV	21/VI				16/IV	5/[illegible]
9	„Нефтяник" (Фергана)			29/V	1/VII	22/V		16/IV			21/VI			5/VII	17/V	20/IV	12/IV		
10	„Памир" (Ленинабад)	29/V				17/V		12/IV				5/VII		1/VII	13/V	16/IV	20/IV		
11	„Политотдел" (Ташкентын обл.)		17/V	13/VI			12/IV		17/VI	27/VI			13/V	20/VII				22/V	[illegible]
12	„Рассвет" (Красноярск)					12/VII	29/V			6/V	2/V				16/VII			27/VI	2/[illegible]
13	„Строитель" (Ашхабад)	13/VI	28/V	17/VI	16/VII		16/IV						17/V					[illegible]	12/IV
14	СКА (Новосибирск)	28/IV			6/VI			5/VII	2/V			2/VI		29/V		1/VII	27/VI		
15	СКА (Шэтэ)	16/VII	17/VI	20/VII	2/V				12/VII			6/V	21/VI	28/IV			29/V		
16	СКА (Хабаровск)	12/VII	21/VI	16/VII	6/V			6/VI	20/VII			28/IV	13/VI	2/V				17/VI	
17	„Сэлэнгэ" (Улаан-Үдэ)		5/VII			20/VII	2/VI			2/V	28/IV				12/VII	13/VI			
18	„Темп" (Барнаул)					17/VI	28/IV	13/V		12/VII	20/VII				13/VI	22/V	17/V	6/VI	
19	„Торпедо" (Томск)					13/VI		17/V		20/VII	16/VII		6/VI			13/V	22/V		2/V
20	„Шахтер" (Караганда)			2/V	2/VI	12/IV		1/VII	28/IV			29/V		6/VI		27/VI	5/VII		[illegible]
21	„Энергетик" (Душанбе)				5/VII	13/V		20/IV	29/V	17/VI		1/VII			22/V	12/IV	16/IV		

АЖАГЛАЛТА: командануудай өөһэдынгөө талмайда хэзээ наадаха байһаниинь энэ графигаар харуулагдана.

АМЖАЛТАТАЙГА[...] АЖАЛЛАҺАНАЙ [...]

Республикын эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэд табан жэлэй гурбадахи жэлдэ дээшэлүүлэглэһэн социалис уялга абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Энэ оной 1-дэхи кварталда хүдөө тосхоной ажалшадта 34 миллион 460 мянга гаран түхэригэй промышленнэ эд бараа болон эдеэ хоолой зүйл худалдаа. Тиигэжэ түсэбһөө галуур 315 мянган түхэригэй наймаа хэһэн байха юм.

Илангаяа Загарайн аймпотребсоюзай кооператорнууд ехэ амжалтатай. Тэдэнэр кварталайнгаа түсэб 107 процент дүү[...] шэлэн Тарбагатайн, Са[...] нераторнууд түсэбөө хо[...] дүүргэһэн байна.

Мүн Түнхэнэй, [...] Баунтын, Хойто-Байгал[...] скэ райпотребсоюзууд [...] лэлөө. Республикымнай [...] лэгшэдэй кооперациин [...] рилэгшэд уласхоорондын [...] —Майн 1-нийе амжал[...] угтахын тула дээшэлүү[...] уялга абаад, хоёрдохи [...] түсэб болзорһоонь урид [...] тулада тэмсэнэ.

К. Д[...]

Советскэ Союз замбуулиниие шэнжэлгээр шэнэ амжалта туйлаба

БЕЛГРАД, апрелиин 15. (ТАСС). Шэнэ амжалта! Газарые тойрон дабшадаг одоной зам дээрэ «Космос-213», «Космос-212» гэжэ совет одонууд өөһэдөө залгалдаа. Энэ мэдээсэлые ТАНЮГ агентство мүнөөдэр дары тараалһан байна. Шухала мэдээсэлые Югославиин радио, телевидени хэдэ дахин дамжуулаа.

ПРАГА, апрелиин 15. (ТАСС). «Космос-213», «Космос-212» гэжэ нэрлэгдэһэн замбуулинай онгосонуудай өөһэдөө залгалдаад, дахинаа һалаһан тухай Москваһаа абтаһан мэдээсэл Чехословакида мүнөөдэр ехээр һонирхон һайшаагдаа.

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 15. (ТАСС). Замбуулинда совет хоёр одоной амжалтатайгаар залгалдаһан тухай Москваһаа абаһан мэдээсэл Америкын олониитые, эрдэмтэд болон мэргэжэлтэдые ехээр һонирхуулһан байна.

Эб найрамдалай түлөө Баруун Германиин тэмсэлшэдэй эрилтэ

БОНН, апрелиин 15. (ТАСС). Эдэ үдэрнүүдтэ Германиин Федеративна Республикын элдэб газарнуудта «эб найрамдалай түлөө насхын аяншалганууд» үнгэргэгдэжэ байна. Энэ аяншалгануудтай дашарамдуулан, эб найрамдалай түлөө тэмсэдэг Баруун Германиин тэмсэлшэд үсэгэлдэр Любек, Киль, Ганновер, Бохум, Мюнхен, мүн бусад хотонуудта митинг болон суглаануудые үнгэргөө.

Гессен гэжэ газарта «эб найрамдалай аяншалга» эмхидхэһэн мянга шахуу хүн иимэ мэдүүлгэ хэһэн байна: «Конституциин ойро бү хүрэгты—профсоюзуудай ойро бү хүрэгты—эрхэ сүлөө. демократи хамгаалдаг бүхы хүнүүдэй ойро бү хүрэгты».

Эдэнэр Бонной канцлер Кизенгер, дотоодын хэрэгүүдэй министр Бенда гэгшэдэй заналтануудые ехээр буруушаагаа. Юуб гэхэдэ, һүүлэй үедэ тэдэнэр Баруун Германидахи парламентда хабаадалсалгүй ондоо үзэл баримталдаг хүнүүдые занаһан юм.

Металлистнуудай профсоюзай хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн Георг Херц гэгшэ Бремендэ болоһон митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Бонной онсо хуулинуудта эсэргүү хүдэлөөе улам шангадхахые уряалаа.

Добтолгонууд замханагүй

ХАНОЙ, апрелиин 15. (ТАСС). Куангчи провинциин хойто хубида дайлалдажа байгаа Урда Вьетнамые сүлөөлхэ арадай зэбсэгтэ хүсэнүүд энэ райондо дайлалдажа байһан Америкын-Сайгоной сэрэгшэдтэ эсэргүүсэн, амжалтатайгаар тулалдажа үргэлжэлһөөр.

ЛОНДОН, апрелиин 15. (ТАСС). Урда Вьетнамые сүлөөлхэ арадай зэбсэгтэ хүсэнүүд. Америкын далайн сэрэгшэд Кхесань бааза шадар үнгэрэгшэ һүни, энэ үглөөгүүр хоорондоо шангаар тулалдаһан байна.

Урда Вьетнамай Куангчи, Тхыатхиен гэжэ хойто провинцинуудта Америкын-Сайгоной сэрэгшэд һүүлэй хоёр неделиин туршада соо ехэ байлдаануудые хэжэ байна. Эдэ байлдаануудта хабаадалсажа байһан Америкын-Сайгоной хэһээлтын сэрэгүүдтэ Урда Вьетнамые сүлөөлхэ арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд шанга сохилтонуудые хэһэн байна. Вьетнамай эртэ урдын ниислэл хото болохо Хюэ шадар илангаяа шанга тулалдаанууд болоно. Эндэхи тулалдаануудта гол үүргэ дүүргэхэ Америкын 101-дэхи агаарай десантна дивизи ехэ хоролтодо ороно.

Сан-Себастьянда демонстраци болобо

ЛОНДОН, апрелиин 15. (ТАСС). Сан-Себастьян хотодо үсэгэлдэр болоһон демонстрацида хэдэ мянган хүн хабаадалсаа. Харин гүрэндэ байһан баскнуудай правительствын үүсхэлээр демонстраци эмхидхэгдээ гэжэ Рейтер агентство мэдээсэнэ. Испаниин зүүн хойто дүрбэн провинцида баскнуудай бэеэ даанхай гүрэн байгуулха тухай эрилтые дэмжэһэн демонстраци үнгэргэгдөө.

Олониитые уряална

БОНН, апрелиин 15. (ТАСС). Онсо хуулинуудые бундестагта баталуулха хэрэгтэнь Бонной правительствада һаал хэхэ шухала гэһэн уряатайгаар Баруун Германиин ниитын ажал ябуулагшад, эрдэмтэд хүн зондо хандаа. «Бундесверые арадта эсэргүү хэрэглэхэ тухай асуудалнууд хуулинууд дотор хараалагдана» гэжэ эндэ толилогдоһон хандалга дотор заагдана.

Хандалгын авторнууд «правительствын түсэбүүдтэ эсэргүүсэн тэмсэхыень» ФРГ-гэй олониитые уряалаа.

Залуушуулай Бүхэдэлхэйн фестиваль угтуулан

УЛААН-БААТАР, апрелиин 15. (ТАСС). Софида болохо залуушуул болон студентнэрэй Бүхэдэлхэйн IX фестивальда Монголой 100 шахуу хүбүүд, басагад хабаадалсаха юм гэжэ МОНЦАМЭ дамжуулна.

Президент Тито Улаан-Баатар ерээ

УЛААН-БААТАР, апрелиин 15. (ТАСС). Югославиин гүрэнэй-партийна делегаци «ИЛ-18» маркын тусхай самолёдоор мүнөөдэр эндэ ерээ. Югославиин Федеративна Социалис Республикын президент, Югославиин Коммунистнуудай Союзай түрүүлэгшэ Иосип Броз Тито делегациие толгойлно.

Тус делегаци хани ёһоор МНР-эй Арадай Ехэ Хуралай Президиумэй, Монголой Арадай-революционно партиин Центральна Комитедэй уряалаар Монгол ерээ.

Ажал ба капиталай тэмсэл

ИТАЛИ

РИМ. (ТАСС). Италиин автомобильна ехэ компани болохо Фиатын бүхы предприятинуудай хүдэлмэришэд болон алба хаагшад хүдэлмэриин неделиие хороохо, ажалай эрхэ байдал һайжаруулха тухай эрилтэнүүдые дэмжэжэ 24 часай шэнэ забастовко хэбэ.

Туринда, Моден, Брешиа, Милан, мүн ороной бусадшье хотонуудта ажалладаг Фиатын компаниин автомобиль бүтээдэг заводуудай хэдэ мянган хүдэлмэришэд ороной профсоюзна гурбан нэгэдэлэй — ВИКТ-гэй, Италиин ажалшадай профсоюзуудай конфедерациин, Италиин ажалай союзай уряагаар үйлсэнүүдтэ гаража, шанга дарлалта ехээр буруушаажа байһанаа мэдүүлһэн байна.

ИНДИ

ДЕЛИ. (ТАСС). Салин хүлһые-мнай дээшэлүүлэгты гэһэн эрилтэ табижа, Бихар штадта 24 үдэрэй туршада забастовко эмхидхэһэн 150,000 багшанарай забастовко дүүрэә. Эрилтыетнай хангахабди гэжэ штадай правительствын найдуулһанай һүүлээр багшанар һургуулинууд болон колледжнүүдтэ ажалаа үргэлжэлөө.

ФРАНЦИ

ПАРИЖ. (ТАСС). Трит-Сен-Леж гэжэ хотодо (Нор департамент) олон зоной хабаадалгатай демонстраци болоһон байна. Энэ демонстраци «Юзинор» гэжэ заводой металлистнуудай хэжэ байһан забастовкые дэмжээ.

Парижай Орли гэжэ аэропортдо «Эр Франс» гэжэ компаниин авиационно механигууд забастовко хэнэ. Тэдэнэр болзорһоо үлүүгээр хүдэлүүлһыень буруушаана.

Франциин бүхы аэропортнуудта болоһон забастовконуудта тус фирмын бүхы механигууд хабаадалсана.

ЯПОН

ТОКИО. (ТАСС). Японой Иокогамын докернууд салин хүлһыемнай дээшэлүүлжэ, ажаллаха эрхэ байдалыемнай һайжаруулагты гэһэн эрилтэ дэмжэн, 24 часай забастовко эмхидхээ. Забастовкодо портын 4 мянга гаран хүдэлмэришэд хабаадалсаа.

Японой элдэб нютагуудтахи 84 ехэ шахтын забойнууд апрелиин 15-най үдэр хооһороо. 100 мянган шахтёр, тэдээнтэй суутаа ажалладаг хүнүүд шахтануудтахи ажалые капиталис ёһоор «нарижуулан һайжаруулха» ябадалые болюулха, салин хүлһэ дээшэлүүлхэ эрилтэ дэмжэжэ, 24 часай бүгэдэ ниитын забастовко соносхоо.

Японой нүүрһэшэд оронойнгоо нүүрһэнэй промышленностиин доройтон муудалга болюулха, тэрээниие гүрэнэй мэдэлдэ оруулха эрилтэ табина.

Англиин ниислэл хото Лондондо эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэдэй ехэ демонстраци һаяшаг үнгэргэгдөө. Вьетнамда Америкын сэрэгшэдэй хэжэ байһан эзэрхэг түримхэй дайнда эсэргүү митингдэ Трафльгарай талмай дээрэ Лондоной олон мянган хүн зон суглараа. Зураг дээрэ: полицинхид демонстрацида хабаадагшадые хэһээжэ байна.

«Дейли миррор» — АПН-эй фото.

БАРИЛДААН

ЭДИРШҮҮЛЭЙ АМЖАЛТ[...]

Классическа барилдаагаар һургуулинуудай бага наһанай һурагшад Улаан-Үдэдэ мүрысэбэ. Тэрээндэ Ураалһаа эхилээд Примори хүрэтэрхи область, хизаарнууд болон АССР-нүүдэй хамта дээрээ 14 команда хабаадалсаба. Шанга тэмсэлэй удаа Эрхүүгэй областиин суглуулагдамал команда түрүү һуурида гараа. Манай республикын барилдаашад Алас-Дурна зүгэй болон Курган, Красноярск хотонуудай барилдаашадай урда гаража, зургаадахи һуури эзэлбэ.

Хүбиин түрүү һууриин түлөө тэмсэлдэ Улаан-Үдын № 50 һургуулиин һурагша, хүндэ шэгнүүртэй Костя Веретенников шалгараа. Тэрэ дүрбэн уулзалгаяа илалтаар дүүргэжэ, Си[...] Алас-Дурна зүгэй чем[...] зэргэдэ хүртөө. Кост[...] эхилһээр оройдоо х[...] байна. Тэрэ 15 наһатай, [...] грамм шэгнүүртэй.

Тэрэшэлэн 52 кило[...] нүүртэн сооһоо барил[...] жа Жанаев гурбада[...] гаража, нютагайхидаа [...]

Манай Буряад орон[...] мэдэһээр, дүрэ бүляал[...] рэнги гээшэ. Харин му[...] ческа барилдаагаар [...] түрүүшынгээ илалтан[...] руулба.

Саашадаа иимэрхүү [...] най хүгжэжэ эхилхэнь [...]

Г. НИ[...]

ШАТАР

ДҮРБЭН НААДАЛГЫН ҺҮ[...]

Шатараар харахагүйшүүлэй бүхэсоюзна бүлгэмэй түрүү һуури эзэлэлгэдэ хабаадалсажа байһан Сибирь болон Алас-Дурнадахи зонын мүрысөөнэй хоёрдохи наадан Улаан-Үдын спортын ордондо болобо.

Метляев (Томск) Алексейчук (Хабаровск) гэгшэтэй наадахадаа. арбан гурбадахи ябадалдаа нэгэ бодыень эдижэрхёо. Хараар наадаһан Алексейчук хоёр-гурбан ябадал хэһэнэйнгээ удаа нүгөөдынгөө бодо эдихэ аргатай байһанаа мэдэнгүй, шүүгдэһэнээ мэдэрбэ.

Челябинскын шатаршан Путиловые Шэтын шатаршан Чесноков. Алтайн шатаршан Калиниченкые Буряадай АССР-эй түлөөлэгшэ Брыков. Кемеровэй ша[...] бовые Эрхүүгэй түлөө[...] дулин гэгшэд шүүгэ. [...] дан хойшолуулагдаа.

...

Гурбадахи наада[...] Метляевта шүүгд[...] (Томск) Рябов (Кеме[...] тэнсээ. Чесноковто Его[...] Калиниченкада Пути[...] товтэ Брыков шүүгд[...] Шимохин Мельников [...] дан хойшолуулагдаба.

...

Дүрбэдэхи наадал[...] 3,5 очкотой болоһон [...] ноков түрүүлжэ яба[...] Брыков (Улаан-Үдэ) [...] (Эрхүү) гэгшэд 2,5 оч[...]

Б. ЦЫ[...]

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Шанар шэнжын тэмдэг» гэһэн түрүү бэшэг. ТАСС-ай мэдээсэл. «Республикын ажалай алхамууд» гэһэн гаршаг доро информацинууд. «Сабшалан һайжаруулха хоёр һара» гэһэн рубрика доро материалнууд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо» гэһэн гаршаг доро материалнууд. А. Дериглазовай статья. «Тулеэн тухай дахинаа»—[...] тиной корреспонден[...] орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда: [...] гы эрдэм ухаа үгэхэ [...] Г. Назимовагай стат[...] саанаһаа ерэһэн мэдээ[...] риин поэзи»—В. Пет[...] риал.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: [...] сараха эмхинүүдэй [...] һаар 50 жэлэй ойдо [...] шаг доро материал[...] һонин.

Редактор
Ц. Ц. [...]

Манай адрес, телефон[...]

г. УЛАН-УДЭ. ул. Ленина. 35. Телефоны: редактор[...] приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. ред[...] 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретар[...] отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйств[...] 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышлен[...] строительства — 61-35, советского строительства и быт[...] культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67[...] формации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, [...] бюро — 57-63. фотолаборатория — 33-61.

Гор. Улан-Удэ типография Управления по печати [...] вете Министров БурАССР

Н-01391. Зак. №[...]